

ಸಂಪುಟ ೧೧

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೫೨

ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕ್ಷಾಮದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಓದಿ ಓದಿ ನಮ್ಮ ಚಿರಂಜೀವಿ, ಕಾಗದ ಬರೆಯುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ಷಾಮ. ಅಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕ್ಷಾಮದಿಂದಿದ್ದೀರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ಬರೆಯಹತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಚರ್ಚಿಲ್‌ರವರು ಮೊಸಾಡಿಕಾರವರ ತೈಲಚಿತ್ರ ಬರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ಸುದ್ದಿ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತಂತೆ.

“ಅಮೇರಿಕಾವನ್ನು ಆಳುವುದು ಡಾಲರಲ್ಲ!—ಡೈಮ್!!” ಪತ್ರಿಕೆ.

—ಸುಳ್ಳು! ಅಮೇರಿಕಾವನ್ನು ಆಳುವುದು ಡೈಮ್‌ಲ್ಲ!! ಸ್ವಾಲಿನ್‌ರವರ ಭೀತಿ!!!

ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರಿದರೆ ಬೇಡ ಅಂದೋರೇ, ಎಗ್ಜಿಬಿಷನ್‌ಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾಸಿದ ಮಾಲನ್ನುಕೊಂಡು ಕೇಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾರಲ್ಲಾ! ಅಂತ ಅಲ್ಲಿದ್ದವ ಪಲುಕಿದನಂತೆ.

ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾಹವೇ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಜಾತೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ
ಉತ್ತರ :---(ರಾಜಾಜಿ)

—ವಿವಾಹವೇ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನೇ ಬಹಿ
ಷ್ಕರಿಸುವುದು ಮೇಲಲ್ಲವೇ ? ಎಂದು ಕಾಲೇಜ್ ತರುಣರೊಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

* * *

ರೋಗಿ ಸತ್ತಮೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರು ಬಂದರು. (ಪತ್ರಿಕೆ)

—ಸದ್ಯ! ಡಾಕ್ಟರು ಬದುಕಿಕೊಂಡ. ಅವನು ಬಂದಮೇಲೆ ರೋಗಿ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ
ಅಪಕ್ಷಾತಿ, ಸಜಾ ತಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ!!

* * *

ಶಬ್ದಕ್ಕಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಹಾರಾಡುವ ವಿಮಾನ—(ಸುದ್ದಿ)

—ಶಬ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ವೇಗವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ತಮಿಳಿಗರನ್ನೂ ನಾವು ಆಗಲೇ
ನೋಡಿದ್ದೆವು.

* * *

ಉತ್ತಮ ಪ್ರಹಸನಕಾರರಿಗೆ ರಾಜ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ.

—ರಾಜ ಕಾರಣಿಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು (ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ
ಕಸುಬೇ ಅದು) ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

* * *

ಕಾತ್ಮೀರದ ರಾಜಪ್ರಮುಖರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈಗಲೇ ಷೇಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಅವರು
ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದೊಬ್ಬರು ಬರೆದಿರುವುದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕ.

* * *

“ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಮತ್ತು ನರ್ಸುಗಳ ಮುಷ್ಕರ ಇಲ್ಲ.”

ಪಿಟೆಐ. ಲಕ್ನೋ. ಸೆ. ೨೨

—ಯಾವಾಗಲೂ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಮುಷ್ಕರ ವಿತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ !!

* * *

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡ ಇತರ ಕರ್ಣಾಟಕದವರು ಏಕೀಕರಣ
ಮಳೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಆಗಲಿ ಅಂದಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಂತೆ.

* * *

ಮಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಜನ್ಯ ಜಪನಾಡಲು ಹೊರಟರೆ ಅಘ್ಯಕೊಡಲು
ನೀರೇ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ—

—ಆದರೆ ಜಪನಾಡಲು ಹೊರಟ ದೀಕ್ಷಿತರ ಕಣ್ಣೀರು ಸಾಲಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಉರಿಗಾಳು

“ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ಹಿಂದೆ, ನಾವೆಲ್ಲ ವಾನರ ಸೇನೆಯಂತಿದ್ದೆವು ”
(ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯ) ಈ ಮಾತನ್ನು ಅವರು, ತಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

*

*

*

ಒಬ್ಬ ಡಬ್ಬಲ್ ಗ್ಯಾಜುಯೇಟ್, ಪತ್ರಿಕೆ ಹಂಚುವ ನೌಕರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕಳುಹಿಸಿದಾನೆ....ನೂರಾರು ಮನೆ ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೆ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಆತನಿಗೆ ರೂಢಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

*

*

*

ದಿನವೂ ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ದೂರ ನಡೆದರೆ, ೯೦, ೧೦೦ ವರ್ಷ ಬದುಕಿ ಬಾಳಬಹುದು (ಸರ್. ಎಂ. ವಿ.) ಹಾಗಾದರೆ, ನಮಗೆ ಪರಿಚಿತರಾದ ಹತ್ತಾರು ಜನ ವಾಕಿಂಗ್ ಪ್ರಿಯರು ಅಷ್ಟು ವರ್ಷ ಇನ್ನೂ....

*

*

*

“ ಭಾರತದ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ನೇಪಾಳದ ೧೨೦ ರೂಪಾಯಿ....” ಹಾಗಾದರೊಂದು ಕಡೆ, ಇದಕ್ಕೂ ಬೆಲೆ ಇದೆ.

*

*

*

ಚಿಕೋರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಾಫಿ ಹೊಟ್ಟೆನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಆಹಾರ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ....ಕಾಫಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ, ಕಾಫಿ ಬೀಜವನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ಹಲವರು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

*

*

*

ಮೈಸೂರಿಂದ ಆನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಇಟಲಿಯಿಂದ ಆಡುಗಳನ್ನು ತರಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. (ಸುದ್ದಿ)....ಅಜಗಜಾಂತರ.

*

*

*

“ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಭಾರತವೇ ಕೀಲಿಕೈ” (ಡ್ರಿಬರ್ಗ್) ಆಯಿತು,
ನಮ್ಮನ್ನೂ ವಿಪತ್ತಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ಜೋಕೆ.

* * *

“ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೊಂದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯ” (ಡಾ|| ರಾಧಾ
ಕೃಷ್ಣನ್) ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಸವಾಲು.

* * *

ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬಂದನಂತರ ನಾವು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮರಂತಿರಬೇಕು (ಭಾಷಣ)
ಅಂದಮೇಲೆ, ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಎಂದಹಾಗಾಯಿತು.

* * *

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಂತೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೂ ಮದುವೆ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು (ಭಾಷಣ) ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಗಂಡಸರಿಗೆ ಈ ನಿರ್ಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ-

* * *

ಇತರರಿಗೆ ಹೇಳಲು ಏನೂ ಇಲ್ಲದವರೇ ನಿಜಕ್ಕೂ ಪುಣ್ಯವಂತರು....ಆದರೆ,
ಅಂಥವರು ಅನೇಕರು, ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುವರು ; ಅದೇ ಶೋಚನೀಯ.

* * *

ಗಾಜಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವವರು ಯಾರೂ....ಅಂಥ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
ವಾಸಮಾಡಬಾರದು.

* * *

ಅನೇಕ ಶ್ರೀಮಂತರು ಈಚೆಗೆ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ದುಂದು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ
ಪಾಪರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ....ನಮ್ಮ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರಿದರೆ, ನಾವೂ ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋ
ಷದಿಂದ ನೆರವಾಗುತ್ತೇವೆ.

* * *

ಎಲ್ಲೋ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಕಂಪನಿ ಡೈರಕ್ಟರೊಬ್ಬರು ತನ್ನ ಟೈಪಿಸ್ಟನ್ನು ಮರೆತು,
ಪತ್ನಿ ಸಮೇತ, ಸಿನಿಮಾಗೆ ಹೋದರಂತೆ.

* * *

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುವವರ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಎಲ್ಲ
ಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ.

ಪಟ್ಟದ ಗೊಂಬೆ

“ಅಬ್ಬಬ್ಬ....ಎನ್ನು ಭಾರಾಂದ್ರೆ ಈ ಟ್ರಂಕು” ಎಂದು ಬಳುಕಿದಳು ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಆ ಹಳದಿ ಥಮಾರ್ ಟ್ರಂಕನ್ನು ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹಾಲಿಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ. ‘ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯವೇ ಬೇಡ—ಗಂಡಸಿಗೇಕೆ ಗೊಂಬೆ ಚಿಂತೆ—’ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ತಾನೇ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಲು ಪಾಡ್ಯದ ದಿನ ಪರದಾಡ ತೊಡಗಿದ್ದಳು—ಅರ್ಧಾಂಗಿಯ ವದ್ದಾಟ ನನ್ನ ಧಕ್ಕಾ ಮರುಕ ಕೆರಳಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ—ಅಂತೆ ಹೆಗಲಮೇಲಿನ ಟಾಲನ್ನು ಟೊಂಕಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದು ಪಂಚೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಳದಿ ಥಮಾರ್ ಟ್ರಂಕಿಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟಿ. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಉಸುರೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವಳ ಸ್ವಭಾವ. ತನ್ನ ಕೈಲಾಗದ ಸಮಾಚಾರಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬಲಿಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಆದಮೇಲೆ ಕೊಂಕು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಅವಳ ತೌರೂರಿನಿಂದಲೇ ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ.

“ಇಲ್ಲೋಡಿ ಆ ಮೇಜು ಮೊದಲಿಟ್ಟು ಕೆಳಗೆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ವೆಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಈ ಟ್ರಂಕು—ಕೆಳಗಡೆ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಸ್ಟೂಲು....ಮೂರು ಮೆಟ್ಟು ಬರೋಹಾಗೆ ಇರಲಿ.....ಅರೆ ಮೇಜು ಇತ್ತಕಡೆ ಸರಿಸಿ—ಸರಿಹೋಯ್ತು ಗೋಡೆಮೇಲಿರೊ ಪೋಟೋಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮೇಜು ಸರಿಸಿ—ಹಾ—ಹಾಗೆ....ಇಲ್ಲೋಡಿ ಎಡಗೈ ಕೊಂಚ ಈ ಕಡೆ ಬರಲಿ—ಇದೊಂದು ಮೇಜು ಕುಂಟತ್ತೆ. ಕಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದಾ ಮಡಿಚಿ ಇಡಿ....” ಎಂದು ಒಂದೇಸಮ ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ನನ್ನ ಗಂಡಾಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹೇಳುವಂತೆ—ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಡ್ಡಸೆರಗು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ರೀವಿ ಯಿಂದ ಮೇಷ್ಟ್ರಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ಗಂಡು ಜೀವಕ್ಕೆ ಕುಟುಕಿದಂತಾಯ್ತು.

“ಜೆನ್ನಾ ಗಿದೆ ಕಣೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಭಾಮಣಿ ದರ್ಬಾರು....ಹೋಗಲಿ ಪಾಪ ಹೆಣ್ಣೆಂ ಗ್ಸಾಂತ ಕೈ ಕೊಟ್ಟರೆ-ಪೂರ ಕೈ ನನಗೇ ಕೊಟ್ಟು ನೀನು ಉಸ್ತುವಾರಿಗೆ ನಿಂತ್ಯಾ....”

“Too many cooks ಆಗಬಾರದಲ್ಲವೆ?”

“ಹೌದು—ನಾನೊಬ್ಬ ಕುಕ್ಕಿದ್ದರೇ ಸಾಕು ಅಲ್ವೆ....” ಎಂದವನೇ ಈ ಅವಮಾನ ತಡೀಲಾರದೆ ಸೊಂಟದ ಟಾಲು ಬಿಚ್ಚಿ ಗೋಡೆಗೆ ಆತು ಕೂತುಬಿಟ್ಟಿ. ಅವಳೇ ನಾದರೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟಳೆ? ತಾನೇ ಮೇಜು ಸರಿಸಿ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ತೆಗೆದು ಹೊರಗಿಟ್ಟು ಖಾಲಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಳದಿ ಟ್ರಂಕಿನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆರಿಸಿ ರೂಮಿಗೆ ಹೋದಳು. ಆ

ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂಅನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಮೀನಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ತಿದಿ ಒತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆ ಮೇಲೆ ಕೈ ಆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮೊದಲಬಾರಿ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಇದರ ಕೂಗಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ಮಾಲೆ ಹಾಕಲು ಸಿದ್ಧನಾದ ನನ್ನ ಈ ಸಂಸಾರ ನೌಕೆಯ ಹುಟ್ಟು ಗೋಲಂತಿದ್ದ ಆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಹತ್ತಿರ ಸೆಳೆದೆ. ಕಾಲೇಜಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಇದನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ತಿದಿ ಒತ್ತಿ ಭಸ ಭಸ ಕೈ ಆಡಿಸಿದೆ—ಕೊಯ್ಯ ಕೊಯ್ಯ ಎಂದು ಒತ್ತಿದ ಮನೆ ಅಲ್ಲೇ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಶೃತಿ ಹಿಡಿದು ಒಂದೇ ಸಮ ವದರ ತೊಡಗಿತು ಆ ಪ್ರಾಣಿ. ಅದನ್ನು ಕುಕ್ಕಿ ಬದಿಗೆ ಸರಿಸಿ ಮೀನಾಕ್ಷೀನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅವಳಾಗಲೆ ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಬಟ್ಟೆ ಮೆಟ್ಟಲ ಮೇಲೆ ಹಾಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಾತೇ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಕೋಮ ಲಾಂಗಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂದಿತ್ತು. ಛೇ! ಹೆಂಗರಳು—ನವರಾತ್ರಿ ಪಾಡ್ಯ—ಎಷ್ಟು ನೊಂದಳೋ ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಟೌಲು ಟೊಂಕಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದು ಅಟ್ಟದಿಂದ ಇಳಿಸಿದ ಜಾಕಾಯಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿದ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಚ್ಚಿತೊಡಗಿದೆ. ತುಂಬು ರೆಪ್ಪೆಯ ಓರೆಗಣ್ಣನ್ನು ಬೀರಿದಳು—ನಾನು ಕಿರು ಮೀಸೆಯಲ್ಲಿ ನಕ್ಕು ನವಿರಾಗಿ ಬೊಂಬೆ ವಿಂಗಡಿಸಿದೆ. ಅಮ್ಮಾ ಅವರ ಕೋಪ ಇಳಿಯತೊಡಗಿದ್ದು ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಒಳಗೇ ನಗುತ್ತಾ—“ಈ ಬಾರಿ ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಗೊಂಬೆ ತಗ್ಗಿಬೇಕು” ಎಂದು ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಕಿದಳು. ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷದ ಕೆಳಗೆ ನಕ್ಕರೆ ಸಾಕು ಎಂದಿದ್ದ ನಾನು ಕಠೋರ ನುಡಿಗೆ ಜೇಬು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದು “ಸಾಕು ಸಾಕು” ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಅಂದೆ. ಇನ್ನು ನನ್ನ ನಗಿಸುವುದು ಅವಳ ಸರ್ತಿಯಾಯಿತು. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಲೇ ಕಿಲಾಡಿ ಹುಡುಗಿ—ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವಳ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆ ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುಗಳಿಗಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತ ದೇಶ ಈ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. “ಗೊಂಬೆ ತೆಗೆಯೋದು ತೌರು ಮನೆ ಉಡುಗೊರೆ ದುಡ್ಡಲ್ಲಿ....ನೀವು ಖರ್ಚು ಮಾಡೋದು ನಾನು ಕಾಣೆನೆ!” ಎಂದು ಪಟ್ಟದ ಗೊಂಬೆ ಮಧ್ಯ ಕೂರಿಸಲು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಹಳೇ ನೆನಪು ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಾಗಿನ ಮೊದಲ ನವರಾತ್ರಿ ಬೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ಪಟ್ಟದ ಗೊಂಬೆ ಚಂದನದ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನಾನು ಆಕೆಗೂ ಗಂಡನ್ನು ಆಕೆ ನನಗೂ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಳು. ನಿಜಕ್ಕೂ ಗಂಡು ಗೊಂಬೆಗೆ ನಾನು ಹೋಲುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅವಳ ವಾದ “ಬೇಕಾದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಈ ಗೊಂಬೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.” ಎಂದಿದ್ದಳು—ನಾನು ಉರಿದು ಬಿದ್ದಿದ್ದೆ. ಇದ್ದದ್ದು ಇದ್ದಹಾಗೇ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧಪ್ಪನಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ಆ ಗಂಡು ಚಂದನದ ಗೊಂಬೆ ಹಿಡಿದೇ ಅವಳು ಆಗ ನಕ್ಕದ್ದು. “ಹೊಸ ಸೂಟ್ಕಾ ತಕ್ಕ—ಹಳೇದೇ ಸಾಕು” ಎಂದು ಅದನ್ನೇ ಧೂಳು ಕೊಡವಿ—ಅಚ್ಚುಗಟ್ಟಾದ ಮೈಸೂರು ಗುನ್ನಂಪಟ್ಟಿ ರುಮಾಲು ಕಿತ್ತೊಗೆದಳು. ಬಿಳಿ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಾಗರಂ ಬಿಳಿ ಟೋಪಿ ಮಾಡಿ ಹಾಕಿದಳು. ನನಗೆ ಮೈ ಉರಿದುಹೋಯ್ತು. ಹೆಣ್ಣು

ಗೊಂಬೆಗೆ ಹಳೆ ಉಡುಗೆ ಪೂರ್ತಾ ಬದಲಿಸಿ ಬುಟ್ಟಾ ಹೂವಿನ ಕಾಶಿ ಪೀತಾಂಬರ ಉಡಿಸಿದಳು. “ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಕಣೆ ನಿನ್ನ ತಾರತಮ್ಯ—ನಾನು ಹೊಸ ಸೂಟೊಂದಾಗ ಮೂತಿ ಸೊಟ್ಟುಮಾಡುವಿ—ನೈಲಾನ್—ಜಾರ್ಜೆಟ್ ಎಂದು ಹಾರಾಡುತ್ತಾ ನೀನು ನಿಗಿನಿಗಿ ನಿಗೀಂತ ಬೆಳಗುತ್ತಲೇ ಇರ್ತಿ—ಹೊಗಲಿ ನನ್ನಾಂತ ಕರೆದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಆ ಗೊಂಬೆಗೂ ಹೊಸ ಸೂಟು ಬೇಡವೇನೇ?....” ಜಾರ್ಜೆಟ್ ಜೋಳಿ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಗೊಂಬೆಗೆ ತೊಡಿಸಿ ಸೆರಗು ಸರಿಮಾಡುತ್ತಾ “.....ಲಕ್ಷ್ಮಿಹಾಗೆ ಹೆಂಗ್ನು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಮನೆ ಚೆನ್ನ.....”

“ಗಂಡಸರೆಲ್ಲಾ ಬೇವಾರ್ಪಿಗಳು ಕಣೆ—ಈ ಕುಚೋದ್ಯದ ಮಾತಿಗೇ ನನಗೆ ಸಿಟ್ಟುಬರೋದು—ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಗಂಡು ಗೊಂಬೆಗೂ ಕಚ್ಚೆಹಾಕಿ ಪಂಚೆ ವುಡುಸು....” ಪಂಚೆ ಎಂದೊಡನೆ ನನ್ನ ಪಂಚೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು—ಪಂಚೆ ತೀಡಿ ಕಚ್ಚೆಹಾಕಿ ಉಟ್ಟು ಇವಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ದೊಡ್ಡನಗು ನಕ್ಕಳು. ಕಣ್ಣರಳಿಸಿದಾಗ ಕಂಡಿದ್ದು—ಆ ಮೆಟ್ಟಲಮೇಲೆ ಹಾಸಿದ ಬಿಳಿ ಪಂಚೆ ನನ್ನ ಪಂಚೆಯ ರೇಂಕಾರ ಅಳಿಸಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಲೆ ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟಪಾಪ ಅರಿಶಿನ ಕುಂಕುಮ ಸೇವೆ ನಡೆಸಿತ್ತು. “ನಿನ್ನ ಹಣೆ ಬರವೇ ಇಷ್ಟುಕಣೆ—ಆ ಪಂಚೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಹಾಸಿದ್ದು ನೀನು!....”

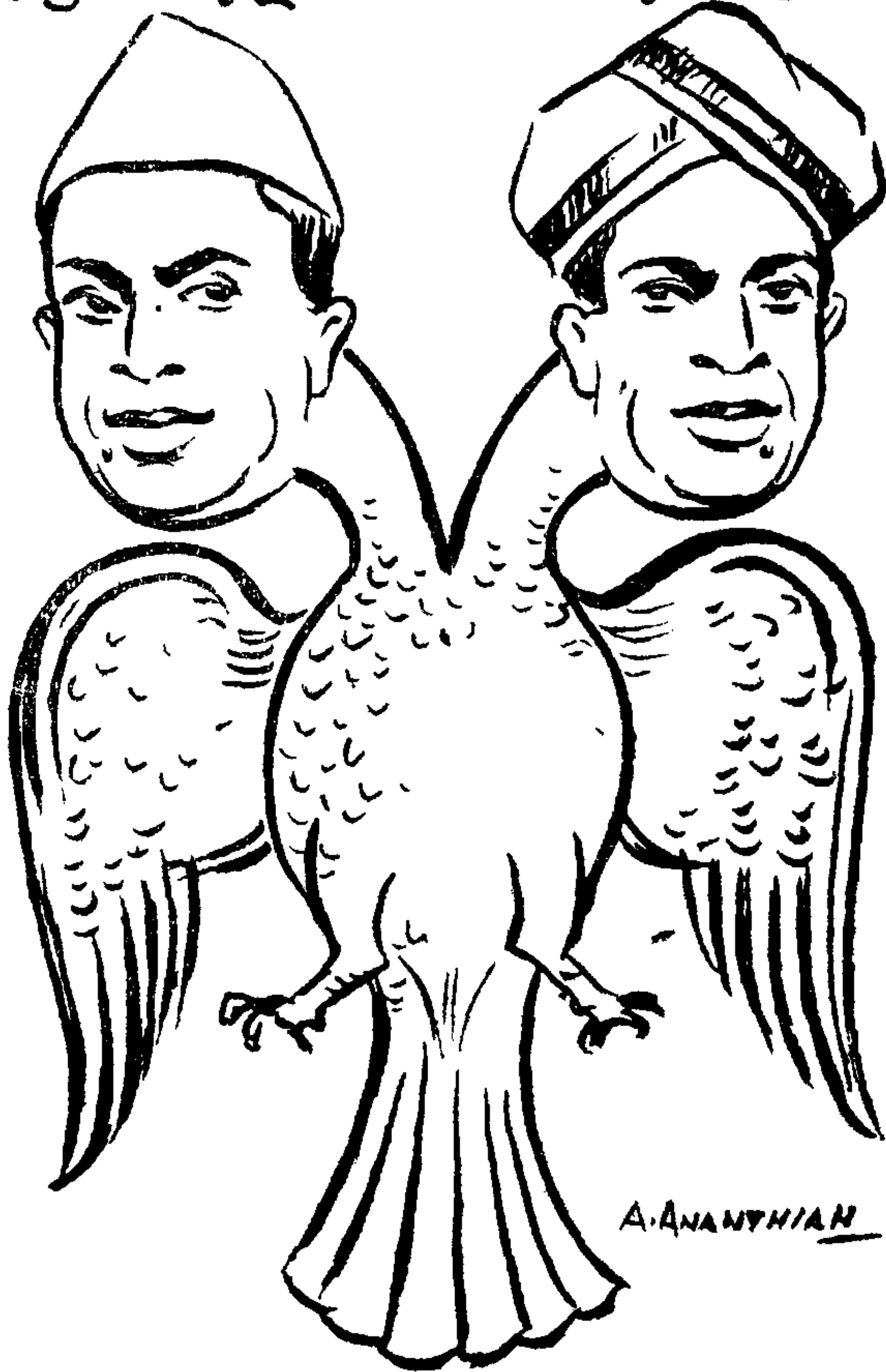
“ಏನಂತೀಗ—ಆ ಪಂಚೆ ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಮನೇಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತಾನೆ....” ಎಂದು ಕತ್ತಲಿನ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಸರ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ನನಗೇನೂ ತೋಚದೆ “ಧೂನಾಯಿ....” ಎಂದೆ. “ಹೌದು” ಎಂದಳು ನನ್ನ ಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟುಮಾಡಿ—ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬೊಂಬೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ತೆಗೆದ ನಾಯಿ ನನ್ನ ಕೈಲೇ ಇತ್ತು—ಕುಕ್ಕಿದೆ ಮೇಜಿ ನಮೇಲೆ—ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟಪಾಪ “...ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಮಂಗ” ಎಂದಿತು—ಕೋತಿ ತೆಗೆಯುತ್ತ. ಇಂಥಾ ಸುಸಮಯ ಎಂದೂ ಮೀನೂ ಕಳಕೊಳ್ಳುವಳಲ್ಲ “....ಪುಟ್ಟಕ್ಕ ನೀನಗೂ ಗೊತ್ತಾಯ್ತೆ....ಅದು” ಎಂದಳು—ನಾನು ಮಾತೇ ಆಡದೆಹೋದೆ. ಮಾತು ಹೊರಟರೆ ತಾನೆ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ. ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನಾನು ಬೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಒರಸಿ ನನ್ನದೇ ಪಂಚೆಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪಾರ್ಕು—ರಾಮಸೀತೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಹಣ್ಣಿನ ಅಂಗಡಿ—ಅರಮನೆ—Lady Gentlemen—ಮೆರವಣಿಗೆ—ಎಲ್ಲಾ ಮಾಮೂಲಂತೆ ಜೋಡಿಸಿದಳು. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. “....ಲೇ ಮೀನು ಕಾಲ ಬದಲಾಯಿಸ್ತು. ನೀನು ಹೊಸ ಫ್ಯಾಷ್ ಹುಡುಗಿ ಆದ್ರೆ ಹಳೇ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬಿಡೋಲ್ಲ—ರೇಷ್ ಅಂಗಡಿ—ಕ್ಯಾ ನಿಲ್ಲೋದು—ಗುಡಿಸಲು—ಭಾವಿ ಮುಂದೆ ನೀರು ಸೇದೋದು—ಲಂಚ ಕೊಡೋದು—ಕರೀ ಪೇಟೆ—ಸುತ್ತಿಗೆ ಕುಡುಗೋಲು—ಜರೀ ಪೇಟೆ—ಕೋಲಾರ—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ—ಮುಖ ಮೇಲೆ ತಿದ್ದ ಬಡಕಲು ಹಸು—ಇವೆಲ್ಲಾ ಇಡೇ—ಗೊಂಬೆ ಇಡೋದರಲ್ಲೂ ವಾಸ್ತವ ಜೀವನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸು....” ಎಂದು ಚಿಕ್ಕ ಲಕ್ಷ್ಮರೇ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅವಳ ಹೆಣ್ಣು ಹೃದಯ ಕರಗ

ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿದು-ಬಿಡುತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವಳೆಂದಳು. “....ಇನ್ನೇ
ಡೀಂದ್ರೆ-ಅವೆಲ್ಲಾ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಅನುಭವಿಸೋ ಸಂಕಟ-ಏನೂ ತಿಳಿದ ಗೊಂಬೆಗಳಿಗೂ
ಅಂಟಿಸಬೇಕೇಂದ್ರೆ?....ನಮಗಂತೂ ನೀರು ಹಾಲು-ಸೋರು ಮನೆ-ಆ ಗೊಂಬೆಗಳಾ
ದರೂ ಅರಮನೆ-ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು-ಮದುವೆ ಚಪ್ಪರ-ಕಾಣಬಾರದೇಂದ್ರೆ !....”
ಎಂದು. ಬಾರುಕೋಲಿಂದ ಹೊಡೆದಿದ್ದರೆ ತಡೀತಿದ್ದೆ....ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿಕಾಗಲಿಲ್ಲ.
“....ಹ್ಲಿ ಹ್ಲಿ....” ಎಂದು ನಕ್ಕೆ.

ತೆಗೆದ ಗೊಂಬೆನೆಲ್ಲಾ ಜೋಡಿಸಿದಳು. ಅಜ್ಜಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಳು-ಪಾಯಸ
ಕೋಸಂಬ್ರಿ-ಚಿತ್ರಾನ್ನ ಬೋಂಡ-ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರಿಬ್ಬರೂ ಅಚ್ಚುಗಟ್ಟಾಗಿ ಉಂಡು
ಮಲಗಿದೆವು.

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದವಿ - ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ

“ ಮೌಕಿಕ ”

ಈಗೀಗ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾಕೋ ಬಲು ಜಾಣೆಯರಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರಪ್ಪ.

ಮೂರು ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳಷ್ಟಿರುವಾಗಲೇ ಆರು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯೋ ದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಸ್ಸೆಸ್ಸೆಲ್ಸೀ ಅನ್ನೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಮ್ಮನ ಭಾಷೆ (ಕನ್ನಡ) ಅಪ್ಪನ ಭಾಷೆ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೀ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಅದು—ಇದು ಎಂತ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಸುನಂದೆ ಕೂಡಾ ಹಾಗೆಯೇ. ಅವರಪ್ಪನ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಿಂದಾಗಿ, ಅವರು ಸಂಸಾರ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಓಡಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಕೂಲಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ ಗಳನ್ನೂ ತಪ್ಪೋ ಸರಿಯೋ—ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಸುನಂದೆ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ದೊಡ್ಡ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಪರೀಕ್ಷೇನೂ ಆಯಿತು. ಬರೆಯೋ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆದಮೇಲೆ ಅದೇನೋ ‘ಮೌಕಿಕ’ ಪರೀಕ್ಷೆಯಂತೆ. ಅಂದರೆ, ಬಹುಷಃ, ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳ ವಾಚಾಲತನವನ್ನ ಪರೀಕ್ಷಿಸೋದಕ್ಕೆ. ನಮ್ಮ ಸುನಂದೆಗೋ ಆ ‘ಮೌಕಿಕ’ವೇ ಕಷ್ಟವಂತೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಮುನ್ನಾದಿನವೆಲ್ಲ ಗೋಗರಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು ಹಾಗಂತ. ಹಿಂದಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪುಟ ತಿರುವಲಿಕ್ಕೆ, ಬಿಳಿ ಹಾಳೆಗಳನ್ನ ಹಿಂದೀ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕರೆದು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಕೆಗೆ ಗೊತ್ತು—ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡೆಂದರೆ ಆಕೆ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದು ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಾಳೆ. “ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೇ, ಹೈ, ಹೋ, ಜಾವ್, ಆವ್, ಎಂದೆಲ್ಲ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಜವಾನರನ್ನು ಗದರಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲ—ಅವರಿಂದ ಮಾತನಾಡೊದನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ” — ಎಂದೆ ನಾನು. “ಅವರು ಆಡೋದು ಜಟಕಾದವರ ಹಿಂದಿ” — ಎಂದು ತುಟೆ ಚಾಟೆ ದಳು ಸುನಂದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ರೀತಿ “ಮೌಕಿಕ”ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ‘ಕಿಕ್ ಟೆಟ್’ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಆಕೆ ಹೇಳಿದಳು. ನಾನೇನು ಹೇಳಬೇಕು? “ಅಚ್ಚಾ” — ಎಂದೆ. ನನಗೆ ಹಿಂದಿ ಗೊತ್ತಿರುವುದು ಅಷ್ಟುಮಾತ್ರ.

ಮಾರನೇ ದಿನ ಅವಳು ‘ಮೌಕಿಕ’ ಮುಗಿಸಿ ಬರುವಾಗ ಹುಡುಗಿ ಬಹಳ ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿ ಬಂದಾಳೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗು

ವಾಗಲೇ ಆಕೆ ಮುಖ ಸಪ್ಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದಳು. ನಾನು ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ 'ಭಗವಾನ್ ಒಳ್ಳೇದು ಮಾಡಲಿ' ಎಂದು wish ಮಾಡಿ, ಅವಳನ್ನು ನಗಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿ ಬರೋವಾಗ ಸುನಂದೆಯ ಮುಖ ಪೂರ್ತಿ ಅರಳಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. "ಏನೇ ಸಮಾಚಾರ?"—ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ—ನನ್ನ ಹರಕಲು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ. ಆಕೆ ನಗುವಷ್ಟು ನಕ್ಕಳು.

"ನಾಲಿಗೆ ಹೊರಟಿತೇನೇ?"—ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

"ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ...ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ನೂರೈವತ್ತು ಶಬ್ದ"—ಎಂದಳು.

"ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಿರಬೇಕು"—ಎಂದೆ. ಆಕೆ ಕೊಂಚ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿ "ನಾನು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ ಅಂತ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು?"—ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

"ಅರಳು ಹೊಟ್ಟೆಸಿದಂತೆ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ನೂರೈವತ್ತು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿ. ನೀನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡೋದು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ?"—ಎಂದೆ.

ಸುನಂದೆ ನಕ್ಕು ನಡೆದ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿಸಿದಳು.

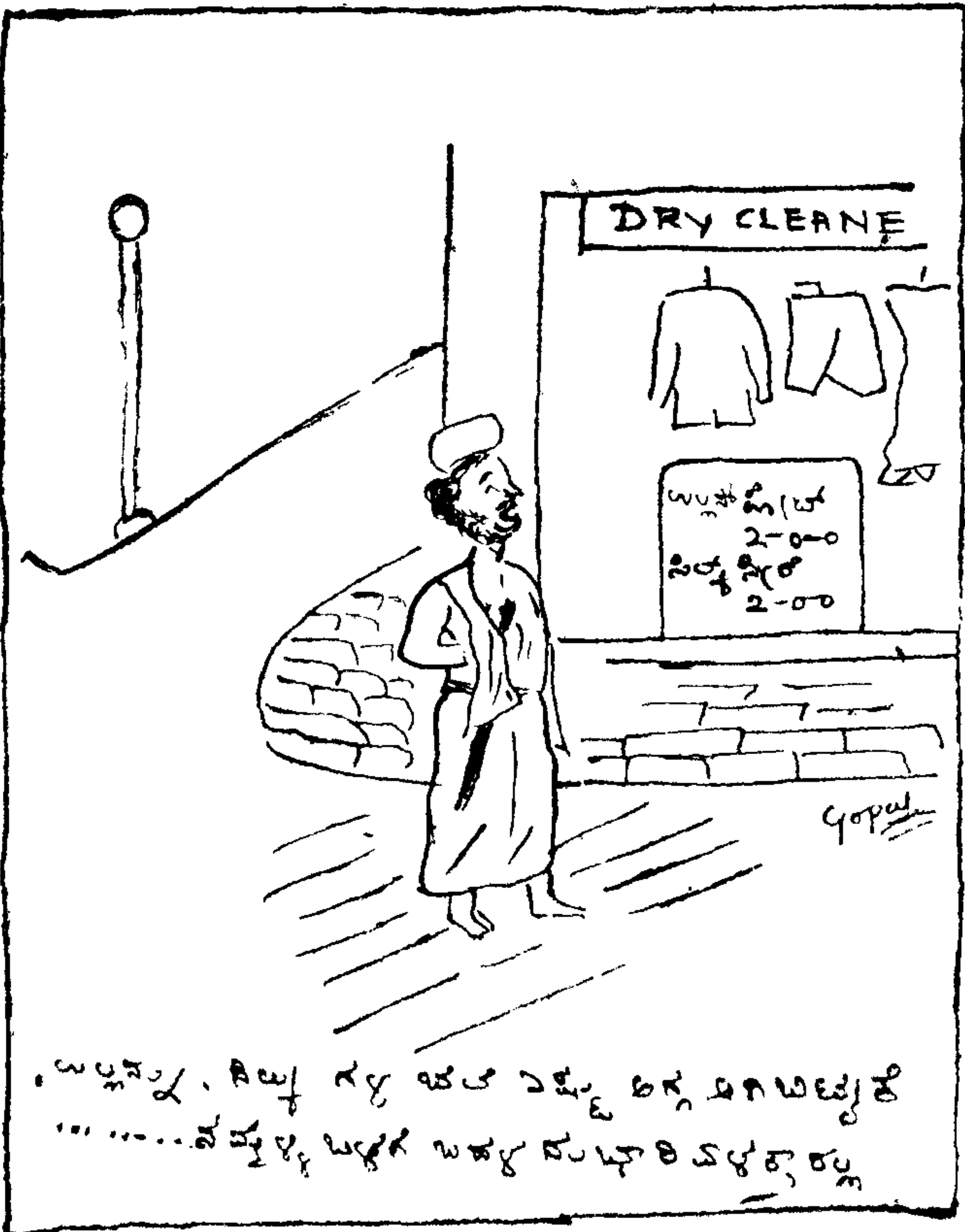
'ಮೌಕಿಕ' ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಕರ ಕೋಣೆಗೆ ಈಕೆ ಹೋದಕೂಡಲೆ ಅವರ ದಿದೆಯಲ್ಲ—ಆಯಿಯೇ ಬೈರಿಯೇ ಹೀಗೇ ಏನೇನೋ—ಅವೆಲ್ಲಾ ಅದುವಂತೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಸೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗಾಗಲೇ ಸುನಂದೆಗೆ ಪುಕ ಪುಕ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿತ್ತಂತೆ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೇನೇ 'ಹೌದು' ಎಂದು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ ಬದಲಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ 'Yes' ಅಂದಳಂತೆ! ಪರೀಕ್ಷರು ನಸುನಕ್ಕರು. ಮೊದಲನೇ ಉತ್ತರವೇ ತಪ್ಪಾದುದಕ್ಕೆ ಸುನಂದೆಗೆ ಮೆದುಳು ಹಾರಿಹೋದಂತಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮೂರಿನ ಜಾತ್ರೆ ವಿಚಾರ ಏನೋ ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಈಕೆ, ಹಿಂದೀ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಎರಡನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಷುರು ಹಚ್ಚಿದಳಂತೆ. ಪರೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬೆರಗೇ ಬೆರಗು. ಅವರು ನಡುವೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿ ಇವಳ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದರಂತೆ. ಅವರು ಕೂಡಾ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿದ್ದವರಂತೆ. ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯೇ ತಮಿಳು. ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ತಮಿಳು ಮಾತು ಕೇಳಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಕನಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಎಣಿಸಿರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಈ ಹುಡುಗಿ ತಮಿಳು ಹರಿಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ನಾಲಿಗೆ ತುರಿಸಿರಬೇಕು. ಇಬ್ಬರೂ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದರಂತೆ. ತಮಿಳಿನಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾದ ಬಳಕೆಯಿಂದ,

“ ನನಗೆ ‘ಮೌಕಿಕ’ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಲ್ಲವೇ? ”—ಎಂದು ಕೇಳುವಷ್ಟು ದಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು ಸುನಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು “ಹೌದು ಹೌದು”—ಎನ್ನುತ್ತಾ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಅಂಜಿಕೆ ಸಂಕೋಚಗಳೆಲ್ಲ ಹಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದ ವಾದುದರಿಂದ ತಪ್ಪೋ ಸರಿಯೋ—ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಾರಿಸಿ ದಳಂತೆ ಹುಡುಗಿ. ಅಂತೂ ಆ ಪರೀಕ್ಷಕರಿಗೆ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಮುಂದೆ, ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರಕಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದರಂತೆ. ಈ ರೀತಿ ಸುನಂದೆಯ ‘ಮೌಕಿಕ’ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು.

“ಮೌಕಿಕ್ ಬಹುತ್ ಅಚ್ಛಾ ಹೈ” —ಎಂದೆ ನಾನು.

ಆಕೆ ಮೌಕಿಕವನ್ನು ನೆನೆದೋ, ಅಥವಾ ನನ್ನ ಮುರುಕಲು ಹಿಂದೀಗಾಗಿಯೋ —ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗತೊಡಗಿದಳು.

—ರಾಮಕೃಷ್ಣ

ಮುಖ್ಯ ದೇಶ, ಸಿಲ್ಕ್ ಸೀರೆ 2-0-0
... .. ಸಿಲ್ಕ್ ಸೀರೆ 2-0-0

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಕಿ

ಹೆಸರು ನೋಡಿ ಇದು ಕೂಡ ಯಾವುದೋ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹಳದಿ ಸುದ್ದಿ ಅನ್ನಬೇಡಿ. ಇದು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂತ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಡಿಗ್ರಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಅಂಕಿಗಳಲ್ಲ-ಆ ಅಂಕಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯಾದದ್ದೂ ಅಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಅಂಕಿಯ ವಿಷಯ. ಅದರಿಂದಾದ ಹೃದಯ ವಿದ್ರಾವಕ ಸುದ್ದಿಗಳು.

ಒಂದೇ ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಬಂತು. ಅದು ರಾತ್ರಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಅಳುತ್ತಾ ನರಳುತ್ತಿದೆ. ಕೂಡಲೆ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ತಂದೆ ಫೋನ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. “ಆ ಫೋನ್ ಸುದ್ದಿಕೇಳಿ ವೈದ್ಯ ಕೂಡಲೆ ಬರುತ್ತಾನೆ, ಮಗನ ನೋವನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮಗ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತಂದೆಯೂ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಾನೆ” ಎಂದು ಆಶೆಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಂದೆ ಫೋನ್ ಇದ್ದ ಕಂಡವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟು ಸುದ್ದಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಆದರೆ ಅದು ಯಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ?

ನನಗೆ—

ನನ್ನ ಫೋನಿನ ಅಂಕಿ, ವೈದ್ಯರ ಫೋನಿನ ಅಂಕಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಅಂಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

ಆದರೂ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ಆ ಟ್ರಿಂಗ್ ಟ್ರಿಂಗ್ ಕೇಳಿ ಮಗ್ಗಲು ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನೇ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸೊಳ್ಳೆಯನ್ನು ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಆ ಫೋನಿನ ಹತ್ತಿರ ಓಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಕಾಲು ತೊಡರಿಸಿ ಕೊಂಡು ನಟರಾಜನ ಹಾಗೆ ಕಾಲೆತ್ತಿ ಬೀಳದೆ ಓಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಯ್ಯೋ! ಪಾಪ! ಅಂತಹ ತಂದೆಯ ಕಷ್ಟಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಹೋದನೇ ಅಂತ ದುಃಖಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಿರುಗಿಹೋಗಿ ಮಲಗುತ್ತೇನೆ.

—ನಾನು ವೈದ್ಯನಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ—ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ—

*

*

*

ಮಹಾಲಯ ಅನುವಾಸ್ಯೆ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತರ್ಪಣ ಕೊಟ್ಟು, ಉದ್ದಿನ
ವಡೆ ಮೆದ್ದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಲಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಟ್ರಂಗ್—ಟ್ರಂಗ್—

ಬೇಗಿದ್ದು ಹೋಗಿ ಕ್ರಾಪ್ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುದ್ದಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರಾಮಣ್ಣಾ! ಅಕ್ಕ ಇನ್ನೂ ಊಟಮಾಡಿಲ್ಲ, ಭಾವ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ
ಅಂತ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿರಾ ಅಂತ
ಕೇಳಿಕೆ—

—ಅಯ್ಯೋ! ನಾನು ಭಾವ ಆಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ? ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಎರಡು ಕಡೆಯೂ
ಊಟ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಯಾವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನೋ ರಾಮಣ್ಣಾ? ನನಗೂ
ಅವನಿಗೂ ಅಂಕಿ ಒಂದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಬೇಕು!

*

*

*

ಶನಿವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಛೇರಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ತೊಗರಿ ನುಚ್ಚಿನ ಉಂಡೆ ಮಜ್ಜೆಗೆಹುಳಿ.
ಅಕ್ಕ ಉಳಿಸಬೇಕು ಅಂತ ನಮ್ಮಾಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಸದುಪಾಯ ಇದು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ
ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲಕೊಡುವ ಸಹಾಯ ಇದು. ನನಗೂ ಸಮ್ಮತ ಅನ್ನಿ—ನುಚ್ಚಿನ
ಉಂಡೆ ರುಚಿ, ಉಂಡವನೇ ಬಲ್ಲ. ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುತ್ತಾ ಹಾಗೇ ಒರಗು ಕುರ್ಚಿ
ಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇನೆ—

ಟ್ರಂಗ್—ಟ್ರಂಗ್—

ಬೇಗಿದ್ದು ಫೋನ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ತುದಿಯ ದನಿ ನೀನ್ಯಾರು
ಯಾವ ದೇಶದ ದಾಸಯ್ಯ ಅಂತ ಕೂಡ ಕೇಳುಲ್ಲ.

ಕೋಕಿಲ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

“ಇವತ್ತು ಬರುವಾರವರ ಆವಾರ. ಈ ವಾರವೇ, ಶನಿವಾರವೇ ಕಡೆಯ
ಪ್ರದರ್ಶನ ನಾನು ಸ್ವಾಸ್ತಿಕ್ ಹತ್ತಿರ ೫-೨೦ಕ್ಕೆ ಕಾದಿರುತ್ತೇನೆ ಇವರು ಊರಲ್ಲಿ
ಇಲ್ಲ, ಸರ್ಕೀಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ೫-೨೦ಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲೇಬೇಕು ಆಗ
ಬಹುದೋ ಆಹ್ನ?”

ಮಂಗಳೂರಿನ ಮುಕ್ತಾಯ. ಆಹ್ನ ಅಂತ ನಾನೂ ಮಾರ್ದನಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅಷ್ಟ
ರಲ್ಲೇ ಫೋನ್ ಮುಕ್ತಾಯ.

ಯಾರ ಅಂಕಿ ಯಾವ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿದೆಯೋ ಅದು ಏನಾ ದರೂ ಆಗಲಿ! ನನ್ನ ಅಂಕಿ ಅವರ ಅಂಕಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಈ ಕೇಳಬಾರದ ಸುದ್ದಿ ನಾನ್ಯಾಕೆ ಕೇಳಿದೆಯೋ ?

*

*

*

ಸುಮಾರು ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತುವರೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇನ್ನೇನು ನಿದ್ರಿಸೋಣ ಎಂದು ಕನ್ನಡಕ ತೆಗೆದಿಟ್ಟೆ. ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಾಳೆ ಓದುವಾಗಲೇ ಮುಂದೆ ಇಷ್ಟೇ ಈ ಕತೆ ಎಂದು 'ತಿಳಿದು ಬಂದಿತ್ತು—ಅದನ್ನೂ ಮಡಿಸಿಟ್ಟೆ. ಇನ್ನೇನು ನಿದ್ರೆ ಬರಬೇಕು!

ಟ್ರಂಗ್—ಟ್ರಂಗ್—

ಎದ್ದು ಹೋಗಿ 'ಯಾರು' ಅಂದೆ.

“ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಮಾಡಿದ್ದೀನಯ್ಯಾ! ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿನ ಬುಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀನಿ. ಸದರಿ ಸಚಿವರಿಗೆ ಇವತ್ತು ರಾಮ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಖುದ್ದಾಗಿ ನಾನೇ ಮಣ ಮಂಡ್ಯ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡೋದು, ಗಡಿಯಾಚೆ ಸಾಗಿಸೋದು ಎರಡನ್ನೂ ನೋಡಿಕೋ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ನೀಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂಬರುವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭದ್ರವಾದ ತಳಪಾಯ ಹಾಕಬೇಕು”

ನಾನು ಮಾತನಾಡುಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಆತ ಅಲ್ಲಿನತನಕ. “ಯಾರ್ ನೀವು”. ಅಂತ ತಿರುಗಿ ಈಗ ಕೇಳಿದೆ.

ಅವನಿಗೇನು ಅನುಮಾನ ಬಂತೋ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಟೆಲಿಫೋನನ್ನು —ಅಂಕಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಈ ಸುದ್ದೀನ ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿತ್ತು.

*

*

”

ಇರೋದು ನಾಲ್ಕು ಅಂಕಿಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಟೆಲಿಫೋನಿನಲ್ಲಿ. ಒಂದೊಂದು ಅಂಕಿಯಲ್ಲೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ ಈ ತೆರನಾದ ಅಂಶಗಳು ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿವೆ.

“ಕೇಳಬಾರದನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಕಿವಿ ತೂತಾಯಿತೋ”

ಎಂದು ದಾಸರ ತರಹ ಹಾಡೋ ಹಾಗಾಗಿದೆ ನನಗೆ.

—ಪ್ರಕಾಶ್.

—O—

ಒ ಪ್ಪಿ ಗೆ

ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಇಂತಹ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಹಗುರವಾಗಿರುತ್ತಲ್ಲವೇಮ್ಮ?

ಹೌದು.

ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿಮಾಡಲು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಲ್ಲವೇಮ್ಮ?

ಹೌದು.

ಮಿಕ್ಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ನಿಮ್ಮ ಸೀರೆ ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕರುಬಿ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲೇ ಅಸೂಯೆ ಸೂಸುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲವೇನಮ್ಮ?

ಹೌದು.

ಶಾಲಾ ಹುಡುಗಿಯರೂ ಕೂಡ 'ಮೇಡಂ, ಇಷ್ಟು ಅಂದದ ರಂಗಿನ ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವ ಸೀರೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡಿರಿ' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲವೇನಮ್ಮ?

ಹೌದು.

ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿ ಹೋದ ತಿಂಗಳು ಈ ಸೀರೆ ಕೊಂಡಿರಲ್ಲವೇ ಅಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನೀವು ಇಲ್ಲಾ ಮೇಡಂ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಆಯ್ತು ಅನ್ನುತ್ತೀರಿ ಅಲ್ಲವೇನಮ್ಮ? ಆಗ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ ಬಾಯಿ ಅರಳಿ ಕಿವಿಯಿಂದ ಕಿವಿತನಕ ಹರಡುತ್ತೆ ಅಲ್ಲವೇನಮ್ಮ?

ಹೌದು.

ಶಾಲೆಗೆ ಹಿರಿಯ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಬರುವ ದಿನ ನೀವು ಈ ಸೀರೆಯನ್ನೆ ಉಟ್ಟು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ಅಲ್ಲವೇನಮ್ಮ?

ಹೌದು.

ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಸೀರೆ ನೋಡಿ ಬೆಕ್ಕುಸ ಬೆರಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡಿರಿ
ಇಂತಹ ಸೀರೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲವೇಮ್ಮಾ?

ಹೌದು.

ನಿಮ್ಮ ಕಲಾ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವರು ನಿಮಗೆ ಭಾರಿ ಶಿಫಾರಸು ಬರೆದು
ಹೋಗುತ್ತಾರಲ್ಲವೇನಮ್ಮಾ?

ಹೌದು.

ಈ ಸೀರೆಯನ್ನು ನೀವು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಒಗೆಯುತ್ತೀರಿ, ನಂತರ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ
ಒಣಗಿಸಿ, ನೀವೇ ಹಗುರವಾಗಿ ಇಸ್ತ್ರಿಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅಲ್ಲವೇನಮ್ಮಾ?

ಹೌದು.

ಹಾಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನೂರು ಸಲ, ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಈಗಲೂ
ಹೊಸಾ ಹೊಸ ಸೀರೆಯ ಹಾಗೇ ಇದೆಯಲ್ಲವೇನಮ್ಮಾ?

ಹೌದು.

ಈ ಸೀರೆಯ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿದ ಜಿರಳೆಗಳು ಹುಳು ಹುಪ್ಪಟೆಗಳು, ಈ ಸೀರೆಯ
ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಿನಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲೇ ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುತ್ತಲ್ಲವೇಮ್ಮಾ, ಅಲ್ಲದೆ
ಅವನ್ನು ಗುಡಿಸಿಹಾಕಲು ಕಸವೊರಕೆ ಮೊರವನ್ನೇ ತರಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇನಮ್ಮಾ?

ಹೌದು.

ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿದ ಗಂಡನೂ ಕೂಡ ಇದರ ಎದುರಿಗೆ ಮಾತಾಡದೆ ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರ
ದಿಂದ ಬಡಿದವನಂತೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾನೆ ಅಲ್ಲವೇನಮ್ಮಾ?

ಹೌದು.

“ಮೇಡಂ, ನೀವು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿ
ಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಜನ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತೀನೆ. ಹಾಗೂ
ಈ ಸೀರೆಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ಧನ್ಯವಾದಗಳೊಡನೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

‘ತುಂಬಾ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್’

ಇದನ್ನು ಉಟ್ಟು ನೋಡಿ—ಹೇಗಿರುತ್ತೋ!

ಹೌದು.

—ಲೀಲಾ.

ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ಎಷ್ಟು ?

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ನಂಬರುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ತರುಣರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಳೆಯುವುದು ಶುದ್ಧ ಅವಿವೇಕ ಎಂದು ಈಗ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದಗ್ಧರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ, ಯಾವ ಅಳತೆ ಕೋಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು, ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುತ್ತೇನೆ.

ಇದೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯೇ. ಆದರೆ, ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಏನನ್ನೂ ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಯಾವ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲೂ ಓದಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಲೋಕಾನುಭವ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಕಿವಿ ತೆರೆದು ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅವನು ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಾಕು.

ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಮೂನೆ

ಅಭ್ಯಾಸ ಗ	ವಯಸ್ಸು ಗಳ	೧೫	೧೬	೧೭	೧೮	೧೯	೨೦
೨							
೩							
೪							
೫							
೧೨ರ ವರೆಗೆ							

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ೧೨ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ, ೧೪, ೧೫ ಇತ್ಯಾದಿ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗರೆದುರು ಇಡುತ್ತಾ ಬನ್ನಿ. ೧೪ ವಯಸ್ಸು ತುಂಬಿದ ಪ್ರತಿಒಬ್ಬ ನವನಾಗರಿಕ ತರುಣನೂ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಲೇಬೇಕು; ಅದಕ್ಕೆ ಕಡಮೆಯಾದರೆ, ಅವನು ನಾಲಾಯಕ್ಕು; ಅವನ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಎತ್ತಬೇಡಿ. ೧೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರು ೭, ೧೬ ರಲ್ಲಿ ೮, ೧೭ ರಲ್ಲಿ ೯, ೧೮ ತುಂಬಿದವ ೧೦, ೧೯ ಆಯಿ ತೆಂದರೆ ೧೧, ೨೦ಕ್ಕೆ, ಪೂರ್ತ ೧೨ನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಆತ ೧೨ ನಂಬರ್ ಗಳಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ, ಅವನು ಕೇವಲ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು. ಇದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ; ಸಿದ್ಧಾಂತ; ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಾರ, ಫಲ.

ಅಭ್ಯಾಸ ೧. ಹುಡುಗನು ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳಲಿ; ಅವನೆದುರು ಒಂದು ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರೊಸ್ಟರನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರಿ; ವನ್, ಟೂ, ತ್ರೀ, ಎನ್ನುತ್ತ, ತ್ರೀ ಎಂಬ ಸದ್ದು ಕೇಳುತ್ತಲೂ, ಕಣ್ಣು ತೆರೆ, ಎನ್ನಿ; ಪ್ರೊಸ್ಟರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೂ, ಹುಡುಗನ ಬಾಯಿ ಅಗಲವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅವನ ವಯಸ್ಸಿನ ಕೆಳಗಿನ ಮೊದಲನೆಯ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಸೊನ್ನೆ ಸುತ್ತಿ. ಅಗಲವಾಯಿತೆಂದರೆ, ೧ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ.

೨. ಹುಡುಗನನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪ್ ಬಿಸಿ ಕಾಫಿಯನ್ನೂ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪ್ ಬಿಸಿ ಹಾಲನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಿ; ವನ್, ಟೂ, ತ್ರೀ, ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗು! ಎಂದು ಕೂಗಿ, ಎರಡು ಕಪ್‌ಗಳನ್ನೂ ಅವನ ಮುಂದೆ ನೀಡಿರಿ; ಬಲಗೈ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಅವನ ಕೈ ನೀಡಿದರೆ, ಸೊನ್ನೆ ಸುತ್ತಿ; ಎಡಗೈಯದಕ್ಕೆ ಆಸೆ ಪಟ್ಟರೆ, ೧ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ.

೩. ಹುಡುಗನನ್ನು ಬೋರಲಾಗಿ ಮಲಗಿಸಿ; ಅವನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ವಿಲಾಸವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವ ಎರಡು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲೂ ಹಿಡಿಯಿರಿ, ಒಂದರಲ್ಲಿ “.....ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ., ಗುಮಾಸ್ತೆ, ತಾಲ್ಪೋರ್ ಕಚೇರಿ,.....” “ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ, ರೈತ,....ಹಳ್ಳಿ....” ಎಂದು ಅವನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಊರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ; ಹುಡುಗನನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ, ಎರಡನ್ನೂ ತೋರಿಸಿ, ಗುಮಾಸ್ತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಹಲ್ಲು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅಥವಾ ರೈತ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮೂಗೆಳೆದರೆ, ೧; ರೈತ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಲ್ಲುಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಎಂದು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ, ಸೊನ್ನೆ ಸುತ್ತಿ.

೪. ನೆಹರು ಭಾಷಣ, ವಾರಭವಿಷ್ಯ ಎಂಬ ಶಿರೋನಾಮೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ವಾರ ಭವಿಷ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಮಿಂಚಿದರೆ, ೧. ನೆಹರು ಭಾಷಣಕ್ಕಾದರೆ, ಸೊನ್ನೆ.

೫. ನಿಮ್ಮಿ, ತಿಮ್ಮಿ, ಎಂಬ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಭಾವಪೂರಿತವಾಗಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ, ಅವನ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳಿಸಿ. ನಿಮ್ಮಿ ಎಂದಾಗ ಹುಡುಗ ಚಿಮ್ಮದಿದ್ದರೆ, ಸೊನ್ನೆ.

೬. ಹುಡುಗನನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ; ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿ. ಥಟ್ಟಕ್ಕನೆ ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಿಂದ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, 'ಹಿಂಕಿಲಾಬ್' ಎಂದು ಕೂಗಿರಿ. ತಕ್ಷಣವೇ, ಹುಡುಗನ ಕಂಠದಿಂದ, ಜಿಂದಾಬಾದ್ ಎಂಬ ಸದ್ದುಹೊರಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಸೊನ್ನೆ; ಹೊರಟರೆ, ೧

೭. ಹಾಗೆಯೇ, ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಿಂದ, ನೆಹರೂ, ಎನ್ನಿ. ಹುಡುಗ, ಕಫ್, ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ೧, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ, ಕೀ ಜೇ ಎಂದರೆ, ಸೊನ್ನೆ ಸುತ್ತಿ.

೮. ಹುಡುಗನ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ, ಹಾಗೆಯೇ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ನಿಲ್ಲಲಿ. ಅವನ ಕೋಟ್ ಜೇಬುಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಿಮಾಡಿ. ಎಡ ಜೇಬಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟಿನ ತುಂಡಿದ್ದರೆ, ಕೂಡಿ ೧; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಗೊತ್ತೇ, ಇದೆ.

೯. ಹಾಗೆಯೇ ಬಲಜೇಬಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಯ ಚಿತ್ರವೊಂದಿದ್ದರೆ, ೧; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಸೊನ್ನೆ.

೧೦. ಹುಡುಗನನ್ನು ರೂಮಿಂದಾಚೆ ಕಳುಹಿಸಿ; ಏಣಿಯೊಂದನ್ನು ತಂದು, ಎತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಪುಸ್ತಕದ ಬೆನ್ನು, ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ, ಒಂದು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ, ಅಶ್ಲೀಲಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನಿರಿಸಿ, ಏಣಿಯನ್ನು ದೂರ ಸಾಗಿಸಿ; ನೀವು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಿ, ಹುಡುಗನನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಿಡಿ; ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹುಡುಗನ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ತನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ತಾನುನಿಂತು, ಅವನು ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಕೆಳಕ್ಕಿಳಿದು, ಪುಟಗಳನ್ನು ತಿರುವಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದರೆ, ಪಾಸ್, ೧, ಎನ್ನಿ, ಬೆಪ್ಪನಹಾಗೆ ನಿಂತು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಸೊನ್ನೆ.

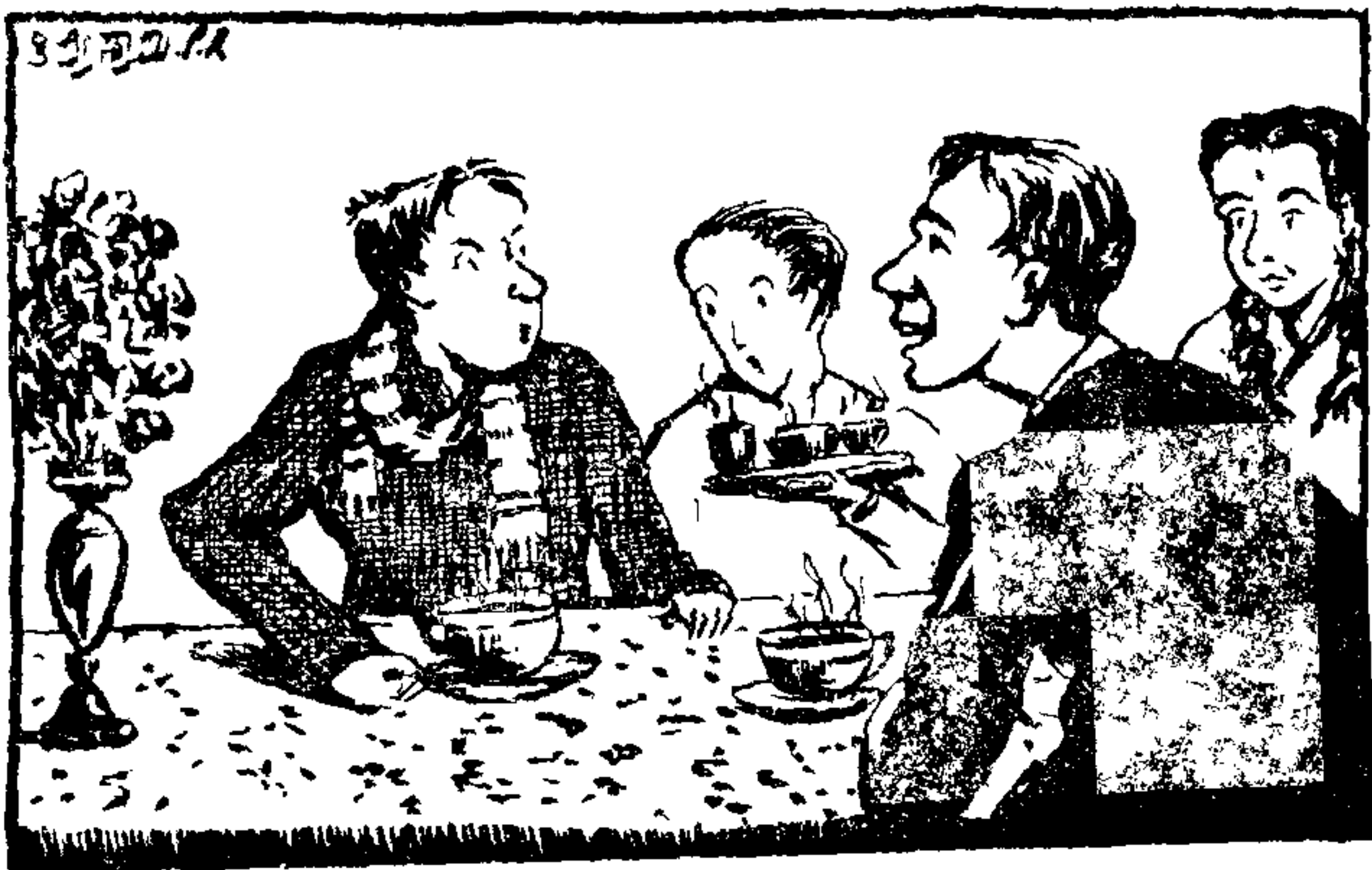
೧೧. ಹಾಗೆಯೇ, ಅವನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ನೆಲದಮೇಲೆ ಅವನ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವೊಂದನ್ನಿರಿಸಿ, ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರಿ....ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟರೆ, ಫೆಯಿಲು, ಸೊನ್ನೆ ಸುತ್ತಿ; ಮೂಲೆಯಲ್ಲೇ ಹೆದರಿ ನಿಂತರೆ, ೧ ಎಂದು ಗುರುತುಹಾಕಿ.

೧೨. ಕೋಣೆಯ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡಬ್ಬ ತುಂಬ ಒಣಗಿದ ಪವಾಯಿ ಬೀಜಗಳನ್ನಿರಿಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ, "ನೋಡು! ಇದು ಮೆಣಸಿನಂತಿರುವ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಗ್ಗದ ಬೀಜ, ಇದನ್ನು ಮೆಣಸಿನ ಜೊತೆಗೆ

ಬೆರೆಸಿ, ಪಾರಿದರೆ, ಜನ ಮೋಸಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ಅಧಿಕ ಲಾಭಸಿಗುತ್ತಿ ” ಎಂದು ಬರದಿಡಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವಾವು ಮೆಣಸನ್ನಿ ರಿಸಿ, “ಇದು ಅಪ್ಪಟ ಮೆಣಸು” ಎಂಬ ಚೀಟಿಯನ್ನಂಟಿಸಿ ...ಹುಡುಗನನ್ನ ಕೋಣೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಿಡಿ. ಕಿಟಕಿಯಾಚೆ ನಿಲ್ಲಿ. ಹುಡುಗ ಅವೆರಡನ್ನೂ ಬೆರಸಿ, ನೀವು ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲೂ, ಮೆಣಸು ಬೇಕೆ, ಸಾರ್, ಅಪ್ಪಟ ಮೆಣಸು, ಎಂದರೆ, ಜಾಣ, ಕೊಡಿ ಗ, ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ನಿಂತರೆ, ಸೊನ್ನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡ ೭೦ ಹುಡುಗರು, ಈ ಹೊಸ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು, ಕಿಲಿಮಂಜಾರೊ ಎಂದರೆ ಏನು? ತೋರಿಯಂ ಎಂಬುದರ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಸಾರಟೋಗದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು? ವೆಂಡುಲಂ ಎಂಬುದು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ? ಸಮುದ್ರದ ಕುದುರೆಯ ಸ್ವರೂಪವೇನು? ಕ್ರಿಸಾಂತಿಮಂ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿ? ಎಂದೆಲ್ಲ ಹುಡುಗರನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಸೋಲಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅವರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ, ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ, ಈಗಿನ ನವನಾಗರಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂವತ್ತನ್ನೂ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಸುಖಭೋಗಗಳನ್ನೂ ಗಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲಿಸುವಂಥ, ಈ ನನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಡೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಗಮನಕೊಡುವುದು ದೇಶಕ್ಕಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

—ಪಾಟಾಳಿ

— ೦ —

ಒಬ್ಬ :—ಟೀ ಪಾರ್ಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ :—ಯಾಕಾಗಬಾರದು ?....ನೀನು ಪದ್ಮನಾಭ ತಾನೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಭಾಗಕ್ಕೆ “ಪದ್ಮ” ಅಂತ ಹೆಸರು ಕೊಡಲ್ವೆ?

ಸತ್ತೆ ಹರೀಶಚಂದ್ರ

ಹಿಂಗೆ ಕ್ಷಾಣನ ಕಾಳಗವಾದ ಮೇಗೆ ಏನಾತು ಅಂದ್ರೆ:—

ವಿಸ್ವಾಮಿತ್ರ ಹ್ಯಾಂಗರ ಹರೀಶಚಂದ್ರನ ಕೈಲಿ ಸಿಳ್ಳೇಳಿಸಬೇಕೂಂತ ಯೇಚನೆ ಮಾಡತಾನೆ. ಸರಿ, ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಳ್ಯಾಂತಕ ಬುದಿ ಕೇಳಬೇಕಾ, ಒಂದು ಯೇಚನೆ ಹೊಳೆತಿದೆ ಅದೇನಪ್ಪಾಂದ್ರೆ—ಏನೂ ತಿಳಿದ ತನ್ನ ಮಟದ ಮಂಕು ರುಸಿಗಳನೆಲ್ಲಾ ಕರದು ಹೇಳದ-ಯೇ ರುಸಿಗಳ್ರಾ, ನೀವೆಲ್ಲಾ ಮೋಗಿ ಆ ಹರೀಶ ಚಂದ್ರನ್ನ ಒಂದು ಯಗ್ಗಣ ಮಾಡೂಂತ ಪುಸಲಾಯಿಸೀಂತ ಚೂ ಬುಟ್ಟೆ. ಬೇಕೂ ಪರವರೂ ಹರೀಶಚಂದ್ರನ ಆಸ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೈಕಾಲು ತೊಳಯಾಕೆ ಬಿಸಿನೀರು ಕೊಟ್ಟು, ಒರಸಿಕೊಳಾಕೆ ಒಗದ ಟವಲು ಮಡಗಿ, ಮಣೆ ಎಲೆ ವೂಟ ವುಪಚಾರ ಗಂದ ವೀಳ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಸಿ, ಯಾರು ಸೋಮಿ, ನೀವು ಯಾಕೆ ಬಂದ್ರಿ ಅಂತ ಕೇಳದ. ಅದಕ ಅವರಂದರು—ನೋಡಪ್ಪಾ, ಅಂಗೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟೆ ಕೇಳಿದರೆ, ನಾವು ಹೇಳಿ ಸುಂಕೆ ಬಾಯಿ ನೋಯಿಸ್ಕೊಣಾಕೆಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾತ ನಡಸತೀನಿ ಅನ್ನದಾದರೆ ಯೇಳತೀನಿ ಅಂದ್ರು. ಅದಕೇನಿ, ಓ ಆಗಲಿ ಅಂತ ರಾಜ ಒಸಕಂಡ.

ಆಗ ಆ ರುಸಿಗಳು ಹೇಳತಾರೆ—ಕೇಳಯ್ಯಾ, ಎಲೈ ಹರೀಶಚಂದ್ರ ರಾಜಾಧಿ ರಾಜನೇ, ಮಹಾತೇಜನೇ, ಕೇಳು. ಒಂದು ಯಗ್ಗಣ ಐತೆ, ಬಲೆ ಭಾರೀದು. ಅದನಾರು ಹಿಂದೆ ಮಡಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಮಾಡೋಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಮುಂದೂ ಇಲ್ಲದ ನೀನೇ ಇದನ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದೀಯ, ಮರೀಬ್ಯಾಡ ಅಂದ್ರು ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪಿದವ ಮಾಡಿಗ ಮಾಸೋಮಿ ಅಂತ ವಸಿಕೊಂಡ ರಾಜ.

ಅದರಂತೆನೆ ರಾಜನ ಯಗ್ಗಣದ ಕುದಿರೆ ಕಾಲಿಗೆ ಪೂಜಿಮಾಡಿ ಅದರ ಅಣೇ ಮ್ಯಾಗೆ ತನ್ನ ಹೆಸರು ಕೆತ್ತಿಸಿ, ಹೋಗು ಮಗಾ, ದೇಸದೇಶ ತಿರಿಕ್ಕೊಂಬಾ, ಅಂತ ಅಟ್ಟಿಬಿಡತಾನೆ. ಕುದುರೆ ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡತೀತೊ ಅಂತ ತಾನೂ ಅದ ರಿಂದೇನೆ ಶೇನ್ಯ ತಕಂಡೋಯ್ತುನೆ. ಕುದುರೆ ಯಿಡದು ಕಟ್ಟಿದ ರಾಜರ ಜೊತೇಗೆಲ್ಲ ಕುಸ್ತಿಮಾಡಿ, ಕಪ್ಪ ಕಿತ್ತೊಂಡು, ತೊಡೆಗೆ ತೋಡ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರತಾನೆ. ಬಂದ ಮೇಕೆ, ತೋಡ ತೆಗದು ಯಗ್ಗಣ ಮಾಡತಾನೆ.

ಯಗ್ಗ ಅಂದರೆ ಅದು ಯಗ್ಗ. ಆಗ ಯಾರು ಏನ್ನ ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡತನೆ. ಅವತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಮನೆಗೋಗಿ ಮನೀಕ್ಕೊಂಡ ಮ್ಯಾಕೆ, ವಿಸ್ವಾಮಿತ್ರ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹರೀಶಚಂದ್ರನ ಮಂಚದ ತಾಕ್ಕೆ ಬಂದೋನೆ ಹೇಳತಾನೆ—ಏನೈಯಾ ಮಹಾರಾಜ, ಚೆಂದಾಗಿದ್ದೀಯಾ? ಮನೆಯೋರೆಲ್ಲ ಸುಕವಾಗಿದ್ದಾರಾ? ಅಂತ ಕೇಳತಾನೆ. ಆಗ ಮಹಾತ್ಮ ಹರೀಶಚಂದ್ರ ಅವರ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಮಡಗಿ, ಕೈ ಮುಗದು ಕೇಳಿದರೆ—ರುಸಿ ಹೇಳತಾನೆ—ಏ ರಾಜಾ, ಒಂದು ದೋಡ ಆನೆ ಮ್ಯಾಗೆ ಒಬ್ಬ ಎಂಟಡಿ ಮನುಷ್ಯ ತುದಿ ಬೆರಳಾಗ ನಿಂತು, ಒಂದು ಕವಡೇನ ಬಲವಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚೆಮ್ಮಿದರೆ, ಅದು ಎಷ್ಟುದ್ದ ಮೇಲಕ್ಕೋಗುತ್ತೋ ಅದನ್ನ ಹತ್ತರಿಂದ ಗುಣಿತಿದರೆ ಎಷ್ಟುದ್ದ ಆಗುತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಎತ್ತರ ಹೊಸಾಹೊಸ ಚೆನ್ನದ ರಾಸಿ ಕೊಡು, ಅಂದ.

ಹರೀಶಚಂದ್ರ ಬಾರಿ ಸಾವಕಾರ, ಅವನಿಗೇನು ಬೇಕಾದೊಟತ್ತು. ಆಗಲಿ, 'ಸಾಮಿ, ಕೊಟ್ಟೀಂದ. ವಿಸ್ವಾಮಿತ್ರ ಸುಸ್ತಾದ. ಎಲಾ ಇವನ, ಕೊಡೋ ಅಂದ್ರೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಅಂತಾನೆ. ಅಂತಂದುಬಿಟ್ಟು, ಯಪ್ಪಾ, ನನಿಗೇನು ಈಗಲೇ ಬ್ಯಾಡ. ಬೇಕಾದಾಗ ತರಿಸ್ಕೊಂತೀನಿ. ನಿನ್ನತ್ತರಲೆ ಇರಲಿ. ಇಟಕಂಡಿರು. ಬೇಕಾದಾಗ ಬಂದು ತಗಂಡೋಗ್ತೀನಿ. ಅಂತ ಹೇಳಿ ಹೋದ.

ಅಂಗವನು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ಹರೀಶಚಂದ್ರ ಸೋಲಲಿಲ್ಲಲ್ಲಾ ಅಂತ ಬಾಳ ಸಂಗಟ ಆಗತ್ತೆ ವಿಸ್ವಾಮಿತ್ರಂಗೆ. ಆಮೇಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ವುಪಾಯ ತಗಿತಾನೆ. ತನಗೊತ್ತಿರೊ ಮಂತ್ರದ ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಿಡತೆ ವುಳ ವುಲಿ ಚರತೆ ಹಂದಿ ಕರಡಿ ಸಿಂಹ ಸಿವಂಗಿ ತ್ವಾಳ ನರಿ ಇಂತದು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಟ್ಟ ಜಂತುಗಳನ್ನ ವುಟ್ಟಿಸ್ಪಟ್ಟು, ಹರೀಶಚಂದ್ರನ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ಛಾ ಬಿಡತಾನೆ. ಅವು ಹೋಗುವೆ—ಜನಗಳ ವೈರು ದನ ಕರ ಮನುಸ್ತು ಎಲ್ಲಾವುಗಳನೂ ಹಾಳುಮಾಡಿ ಹಾಕಿಬಿಡತನೆ.

ಆ ಮೇಕೆ ಜನಗೊಳೆಲ್ಲ ದೊರೆ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಕಾಮನಬ್ಬ ಮಾಡ್ತಾರೆ —ನಮ್ಮ ಬೆಳೆವೊಂದೂ ಉಳಿವಂಗಿಲ್ಲ. ದನಗೊಳನೆಲ್ಲ ತಿಂದ್ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೊ. ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜ ವುಟ್ಟಂಗೇ ಇಲ್ಲ. ಏನಾರ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನ ಕಾಪಾಡಪ್ಪಾ. ನೀ ಕೈ ಬಿಟ್ಟೀಂದರೆ, ನಾವೂ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಂಗೇ ತ್ರಿಸಂಕು ಆಗಿಹೋಗ್ತೀವಿ—ಅಂದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆ—ಅಂಗೇ ಆಗಲಿ, ಪ್ರಜೆಗಳೇ. ನಾಳೆ ಬೈಸಾರಿಗಲ್ಲರೂ ಬುತ್ತಿ ಕಟಕೊಂಡು ಬೇಟೆಗೆ ಶಿದ್ದ ಆಗಿ. ಬೇಟೆಯಾಡಾಕೆ ಹೋಗಾನ. ಅಂಗನೆ ಮಾರನೇ ದಿನ ದೊರೆ ಪ್ರಜೆ ಎಲ್ಲಾ ಶೇರಿ ಬ್ಯಾಟಿ ಆಡಾಕೆ ಹೊರಟರು.

ಹೀಗೇ ಆಡತಾ ಇರುವಾಗ, ವಿಸ್ವಾಮಿತ್ರ ಸಾಕಿದ್ದು ಒಂದು ಹಂದಿ, ಜನಗುಳ ನೆಲ್ಲಾ ತುಳದ ಗೊಳೆಬ್ಬರಿತಿಕೊಂಡು ನುಗ್ಗಿಬಂತು. ಅದನ್ನ ನೋಡಿ ವಬ್ಬ ಬೇಡ

ಹಂದೀ ಹಂದೀಂತ ಕೂಕ್ಕೊಂಡ. ಆ ಕೂಗ ಕೇಳಿ, ತಿರಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಾಮನಬ್ಬ
ಮಾಡತಾರೋ ಅಂತ ರಾಜ ಒಂದೇ ಕೈಯಾಗ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣ ಹಿಡಕೊಂಡು ಹೊರಟ.
ಹಂದಿ ಘರ್ ಅಂತು. ರಾಜ ನೋಡಿದ್ದೆ, ಸೈ ಅಂತ ಅದಕ್ಕೆ ವಂದು ಮಡಗದ.
ಆವಾಗ, ಗರಳಗೂರಳವನ ರಳಸರಳಂಗೆ ಮುನಿವಂತೆ ಇರುಳ ತಿರಳಿನ ಹೊರುಳಿಗಾ
ತರಣೆ ಕಳ್ಳಂತೆ (ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪದ್ಯ ಮರತೋಗದೆ) ಹಂದಿ ಕಾಡಿಗೆ ಓಡದು. ದೊರೆ
ಬಿಡನಿಲ್ಲ. ಅದು ವುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ವೋಡಿದರೆ, ಅದ ವಾಶನೇನೇ ಹಿಡಿದು ಅಟ್ಟಿತಿ
ಕೊಂಡೋದ.

ಹೋಗತಾ ಹೋಗತಾ ವಿಸ್ವಾಮಿತ್ರನ ಆಸ್ತಮಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಅಲ್ಲಿದ್ದು ಪ್ರಕೃತಿ
ಸೌಂದರ್ಯ ಬೋ ಪೋಕಾಗಿತ್ತು. ಮಂತ್ರಿ ಅದನ್ನ ನೋಡದೋನು—ಬುದ್ಧೀ
ಇಲ್ಲೇ ತಾವು ಚಂದಾಗದೆ, ಜಾಂಡಾ ಆಕಿ ಬಿಡಾನ ಅಂತಂದ. ಅಂಗಂದು,
ದೊರೇನ ಕುದಿರೇಂದ ಇಳಿತಿ, ಕುದುರೆ ಬಾಯಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕಿ, ನೀರು ಕುಡಿಸಿ,
ದೊರೆಗೆ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಸಿ ಮೈತೊಳೆದ. ಮಂತ್ರಪ್ಪ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಇಳಿದ, ದೊರೆ ಅಂಗೇ
ಮೆತ್ತಗೆ ತೂಕಡಿಸಕ್ಕೆ ಸುರುಮಾಡಿದ.

ರಾಜ ಹೀಗೆ ಬಂದು ಮಲಗಿದ ಅನ್ನೋದು ಕೊರಮ ವಿಸ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ಪತ್ತೆ
ನಾಗೊಯ್ತು. ಆಗ ಅವನೇನು ಮಾಡದ—ಇದಕಿದ್ದಂಗೆ ಯಿಬ್ಬರು ವೊಲೇರು
ಡಗೀರನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿದೋನೆ—ನೀವು ಹೋಗಿ, ಆ ಹರೀಶಚಂದ್ರನ್ನ ಏನಾರಮಾಡಿ
ಆಳುಮಾಡಿರಿ, ಅಂತಂದ.

ಅವರೇನು ಮಾಡಿದರು ಅದನ ಈಗಲೇ ಯೇಳಲ್ಲಮುಂದಿನ ದಫಹೇಳಿ
ಮುಗಸತೀನಿ.

—ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ.

೦

ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಸಾವಿನ ತೆರಿಗೆ ಒಂತಲ್ಲವ್ವಾ!
ಅಂತ ಧರ್ಮಸಾಗರರು ಕಣ್ಣೀರುಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ.

ಬಂದೇ ಬರುತಾರೆ

ಒಬ್ಬಳನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾತ
 ಅಯ್ಯೋ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರು ಬರತಾರ
 ಕುಂದರಿಸಿ ಓದಿಸಿ ನಡೆಯಿಸಿ ಹಾಡಿಸಿ
 ಕುಂದರಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಬಿಡತಾರ—
 ಅವ ಒಬ್ಬ ಇವಳ ಮುಖಚಂದ
 ಮೂಗಷ್ಟು ನುಡ್ಡಯ್ಯಿ ಅಂದಿದ್ದ
 ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕಂಠು ಚೆವುಗಂಠು
 ಬಾಯಿಲಯ ಬಹಳ ಅಗಲಯ್ಯು ಅಂದ
 ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಇವಳ ಧ್ವನಿ ತಾಡು
 ನಡಗಿಸು... ಸ್ವಲ್ಪ ಸೆಟೆಗಾಲು, ಅನ್ನುವ
 ಕುಂಕುಮ ಖರ್ಚೆಷ್ಟೋ
 ವಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಡೆಯಷ್ಟೋ
 ಬಂದವರ ಉಣಿಸಿದ್ದು ತಿನಿಸಿದ್ದ ಖರ್ಚೆಷ್ಟೋ
 ಅಪ್ಪನ್ನ ಹಿಡಕೊಂಡ
 ಕಿರಿ ತಂಗಿ ಮೊದಲ್ಮಾಡಿ
 ದುಡಿದವರೆ ದುಡೆಯವರು
 ಹ್ಯಾಂಗಾದ್ರು ಇವಳ್ಳ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು
 ಕೊನೆಗೆನೂ ಆಗಿಲ್ಲ
 ಯಾರೂನು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ
 ಇದ್ದಷ್ಟು ಬಿಡೆ ಖರ್ಚು
 ಹಳ್ಳಿ ಗೆಳೆಯ ನೊಬ್ಬನ್ನಿಡಿದು
 ಅವನ ಗೊತ್ತಾವ್ವ ಗಂಟೆ ಬಿದ್ದು
 ಕೈ ಕಾಲ್ನ ಹಿಡಿಯಾ ಹೊಂದು
 ಉಳಿದ ಬಾರೆ ಅಂದಂಗಾತು
 ಅವನೂನು, ಕಲಿಲಿಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿಂದ
 ಕೊಡುವದ ರೆಷ್ಟನೂ
 ನನಗ್ಲಾತ ಈಗಿನ್ನು ಕಲಿಯೋದ ಬಿಟ್ಟೇಟ್ಟ
 ಅಂದಾವ, ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಹಳ್ಳಿಯ
 ಹುಡುಗೊಬ್ಬ ಕಲಿತವಳ ನಾಸೊಲ್ಲೆಂದ
 ಬೀಗರು ಬಿಜ್ಜರು ಎಲ್ಲಾರು ಆದರು
 ಒಬ್ಬಳಿಗೆ ಮದುವಿ ಮಾಡೂದಕ
 ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಹೆಣ್ಣುಡದ ತಾಯ್ತಂದೆಗತಿಯೇನೊ
 ಇನ್ನೂನು ಅವಳ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ
 ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾತ ಬರತಾರ, ಬಂದೇ ಬರತಾರ

—ಶ್ರೀ ಶರಣ, ನದಾಳ. ಹಾವೇರಿ

ಬಾವಚಿತ್ರ ಅನ್ನಾವರಣ

ಸಂಜೆ ರಂಗಣ್ಣನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬನೇ ಹಾಗೇ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಶಾಲೆಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲೇನೋ ವಿಶೇಷ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಂಡಿತು. ಶಾಲೆಯ ಮುಂದೆ ಬಾಳಿಕಂಬ, ತೋರಣ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪಕ್ಕದ ಗೋಡೆಗೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ಒರಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕುತೂಹಲದಿಂದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ ವೆಂದು ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ನಿಂತೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಸುಣ್ಣದಿಂದ ದಪ್ಪ ದಪ್ಪ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಗಂದೀಬಕ್ತ ಪಾರಾಯಣ ಶಿವನಾಯಕಪ್ಪನವರಿಂದ
ಮಾಹತ್ಮ್ಯ ಗಂದೀ ಜೀಯವರ ಬಾವ ಚಿತ್ರದ ಅನ್ನಾವರಣ ಮಹೋಸ್ತರವು
ನೆರವೇರುತ್ತದೆ

ಸವ್ರರೂ ದೆಯಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪಾರ್ಥನೆ ಯುವಕ ಸಂಗ.

ನಾನು ಓದಿ ಮುಗಿಸುವುದರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಬಂದು ನನ್ನ ರಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು.
“ದಯಮಾಡಿಸಿ ಸಾರ್, ಒಳಕ್ಕೆ” ಎಂದ.

“ಇಲ್ಲವು, ನಾನು ಹೋಗಬೇಕು” ಎಂದೆ.

“ಭಾಷಣ ಆದಮೇಲೆ ಟೀ ಇದೆ ಸಾರ್. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆಗೆ ಸರಿಯಾದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ತಾವು ಬರಬೇಕು ಸಾರ್” ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೊರ ಟೀಹೋದ ಒಳಕ್ಕೆ. ನಾನು ‘ಆಗೊಲ್ಲ, ಆಗೊಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ‘ಟೀ’ ಶಬ್ದ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದೊಡನೆ ಅವನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ತರಲಿಲ್ಲ.

ಒಳಗೆ, ಬಂದು ಕುರ್ಚಿಯಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತೆ. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮೂವತ್ತು ಜನಕ್ಕೆ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸೂ ಇದ್ದಳು. ಆಕೆ ಅಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾದ ಗಾಂದೀ ಭಕ್ತಪರಾಯಣ ಶಿವನಾಯಕಪ್ಪನವರ ಪತ್ನಿ ಎಂಬುದು ಅನಂತರ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಶಿವನಾಯಕಪ್ಪನವರೂ ಆಗಲೇ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಶಾಲೆಯ ಯುವಕ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎನನ್ನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡವ ನಂತೆ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತು ಇತ್ತಿಂದತ್ತು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ವೇದಿಕೆಯಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನಿಡಲು ಜಾಗಮಾಡಿ ಉಳಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೂ ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಹೊತ್ತು ಆಗಲೇ ಮೀರಿದ್ದರೂ ಅಂದಿನ

ಅತಿಥಿಗಳೂ ಭಾಷಣಕಾರರೂ ಆದ ಶಿವನಾಯಕಸ್ವನವರೇ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯನ್ನು ಕರೆದು “ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ನೋಡೋಣ, ಜನ ಬಂದು ಸೇರಲಿ. ನನಗೇನೂ ಆತುರವಿಲ್ಲ” ಎಂದರು. ಮತ್ತೆ ಐದು ನಿಮಿಷವಾಯಿತು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಜನ ಬರುವುದಿರಲಿ, ಅದುವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾದು ಕುಳಿತಿದ್ದವರಿಗೇ ಬೇಸರವಾಗಿ, ಸಿಗರೇಟೋ ನಶ್ಯವೋ ಏನೋ ನೆಪ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಹೊರ ಹೊರಡಲನುವಾದರು. ಆಗ ಶಿವನಾಯಕಸ್ವನವರು ನೋಡಿದರು. ಆ ಕೂಡಲೆ, ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಜನರೂ ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಯಾರೋ ಎಂದು ಹೆದರಿ, ಸಭೆ ಆರಂಭವಾಗಲೆಂದು ಹೇಳಿ ವೇದಿಕೆ ಹತ್ತಿದರು.

ವಂದೇಮಾತರಂನಿಂದ ಸಭೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಭಾಷಣಕಾರರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೂ, ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುತ್ವವನ್ನೂ, ವಾಕ್ ಧೋರಣೆಯನ್ನೂ, ಗಾಂಧೀಜಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಭಕ್ತಿಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿ, ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆರಡೇ ಬೆರಳು ಉಳಿದಿದೆ ಎನ್ನುವವರೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಏರಿಸಿ ಅನಂತರ “ತಮ್ಮ ಅಮೋಘವೂ ಅತ್ಯ ಮೂಲ್ಯವೂ ಆದ ಭಾಷಣದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಪುನೀತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಆಮೇಲೆ ಸದ್ಯ ದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಿಡಲ್ಪಡುವ ಭಾವ ಚಿತ್ರದ ಅನಾವರಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಮೃತಹಸ್ತದಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕುಳಿತರು.

ಕರತಾಡನಗಳೊಡನೆ ಎದ್ದರು ಶಿವನಾಯಕಸ್ವನವರು. ಶುರುವಾಯಿತು ಅವರ ಭೀಕರ ಭಾಷಣ. “ಬಾರತದ ಬಾಘ್ಯವಿದಾತರಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಜೆಗಳೇ, ನನ್ನ ಧೀನಬಂಧುಗಳೇ, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರೇ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರೇ, ತಾಯಂದರೇ! ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಅನ್ನಾವರಣ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಗಳವರು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಗಾಂಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಬಕ್ತಿ ನನಗೆ. ಕೆಲವುದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಹರಿ ಜನೋದ್ಧಾರ ಸಂಗದವರು ‘ಗಾಂಧೀ ಭಕ್ತ ಪಾರಾಯಣ’ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ನನಗೆ ದಯಪಾಲಿಸಿದರೆಂಬ ವಿಶಯ ನಿನಗಲ್ಲಾ ತಳಿದೇ ಇದೆ. ನನಗೆ ಬಿರುದನ್ನು ದರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯೇನಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ. (ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಯಾರೋ ಮೆಲ್ಲಗೆ ‘ಹೌದು ಹೌದು, ಗೊತ್ತು, ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು) ಈ - ವಿಶಯದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನು ನನ್ನ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಮಯವನ್ನು ಎಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನನ್ನ ಸೊಂತ ಅನು ಭವಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅತ್ತು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೋಹನದಾಸರು ಅಂಥರೆ ಕರಮಚಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅಥವಾ ಬಾಪೂಜಿ ಯವರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಾರ್ಧಾ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಸಬರಮತಿಯಲ್ಲಿ ಜಿನಿಸಿದರು

ಮತ್ತು ಅಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದರು, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲೇ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಅಂದರೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಿದರು, ಅನಂತರ ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಈ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹುಟ್ಟೂರಾದ ಈ ಬಾರತಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು, ಮೈಜ್ಜರ ಸೇವಾದರ್ಮದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಿ, ಬಳಲಿ, ಬೆಂಡಾಗಿ, ಬೇಸತ್ತು, ಬಸವಳಿದು, ಬರಡಾಗಿದ್ದ ಈ ನಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲೆಂದು ಸತ್ಯ ಅಯಿಂಸೆ, ಅಯಿಂಸೆ ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯ ಅಯಿಂಸೆ ಎಂದು ಭೋದಿಸಿ, ಕಡೆಗೆ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಗೂಡ್ಸ್ ಎಂಬವನಿಂದ ಗುಂಡಿನೇಟು ತಿಂದು ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತು? ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ನಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿದರು. ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು; ಅಂದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತವಾದ ಈ ಭಾರತದೇಶವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಸಿರು ಬಿಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಣ್ಣಗಳ ಬಾವುಟವನ್ನು ಆರಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂದು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆ ಬಾವುಟದ ಮಧ್ಯೆ ಗಾಡಿಯ ಚಕ್ರವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವುದು. ಅಂದರೆ ಏನಾಯಿತು? ಈಗ ನಾವೇ ಸ್ವಕಾರ್ಯರು, ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು, ನಾವೇ ಸ್ವರಾಜರು ಮತ್ತು ನಾವೇ ಸ್ವದೇಶ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಭೂತಕಾರಣರು ಯಾರೆಂದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿ....”

ಅಷ್ಟುಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಬಹಳ ತ್ವರೆಯಿಂದ ಪರದೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಅದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಭಾಷಣಕಾರರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೋ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಹೇಳಿದ. ಅವರ ಮುಖವೇಕೋ ಸಪ್ಪಗಾಯಿತು. ಏನೋ ಅನಿಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಗಾಬರಿಯಾದರು. ಆಗತಾನೆ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಏದುತ್ತಾ ಬಂದು ಕುಳಿತ ಒಬ್ಬವ್ಯಕ್ತಿ ಪಕ್ಕದವನೊಡನೆ “ಭಾವಚಿತ್ರ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯದಲ್ಲ, ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರದಂತೆ. ಆತುರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ, ತಂದುಬಿಟ್ಟೆ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಆವೇಳೆಗೆ ಭಾಷಣಕಾರರು “ಯಾರದಾದರೆ ಏನಂತೆ” ಎಂದು ಸ್ವಗತ ಉದ್ಗಾರವೆಳೆಯುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. “ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದಂತಹ ಆ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಪರಮಶಿಷ್ಯನೋಟೆ ಎಂದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರು! ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ದಿನ ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನೇ ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ” ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರ ಭಾವಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಪರದೆಯನ್ನು ಎಳೆದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಕರತಾಡನ ಮಾಡಿದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯಾದನಂತರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಂಡಿಯೇನೋ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅನ್ನು !

—ನ. ಸು.

ರೈಲ್ವೆ ಆಕಸ್ಮಿಕ

ನಮ್ಮ ಶಾಮು. ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಗೊತ್ತೆ. ಸುರುಳಿ ಹಾಸಿಗೆನ ಉಂಗುಷ್ಟದಿಂದ ಒದೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹರಡೋದೆ ತಡ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊದ್ದಿಗೆ ಹೇಗೋ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಫೋರ್ ಅಂತ ಸಾವೇರಿಗೆ ಶುರು ಮಾಡ್ತಾನೆ.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸೋಮು ಏನು ಮಾಡ್ತಾನೆ ಗೊತ್ತೆ. ಮೊದಲು ನೆಲ ಗುಡಿಸ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಜಮಖಾನ ಹಾಸ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ನೋಡ್ತಾನೆ ದಿಂಬು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಅಂತ. ನಂತರ ಎದ್ದು ದಿಂಬು ಸರಿಮಾಡಿ, ಮಗ್ಗಲು ಹಾಸಿಗೆ ಸುಕ್ಕನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಮಾಡಿ, ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ವಾರಣವಾಗಿ ಮಡಸಿ ಕಾಲ ದಿಸಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ನಂತರ ಮಲಗಿಕೊಂಡು, ರಾಮಸ್ಕಂಧಂ ಹನೂಮಂತಂ ಹೇಳಿ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮಾತಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು ಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದವರು ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಖಚಿತವಾದನಂತರ ತಾನೂ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಇದನ್ನು ಯಾಕೆ ಹೇಳುಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ಅಂದರೆ ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಈ ತರಹ ಎರಡು ಜಾತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಜಾತಿ: ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ರೈಲಿಗೆ ಹತ್ತು ಐದಕ್ಕೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಬಂದು, ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಟೆಕೇಟ್ ಕೊಂಡು ಆರಾಮವಾಗಿ ರೈಲು ಹತ್ತಿ ಹತ್ತೂ ಕಾಲಿಗೆ ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ರೈಲಿಗೆ, ಒಂಭತ್ತುಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ.....ಮಿಕ್ಕಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದೇ ಇದೆಯಲ್ಲಾ!

ಮೊನ್ನೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದಾಗ ಈ ಎರಡನೇ ಜಾತಿಯ ನನಗೆ ಒಂದು ಅಮೋಘವಾದ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಆಗಿಯೇ ಹೋಯ್ತು. ನಾಲ್ಕು ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಆರು ವಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಎಂಟು ಮೋಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಒಬ್ಬರೂ ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ, ಓದಿ ಕೂಡ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ನಿಮಗೆ ಈ ಆಕಸ್ಮಿಕದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹ ಸುದ್ದಿಗಳಿಗೇ ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ನೀವಾದರೂ ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ಒಂಭತ್ತರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಂದಿಳಿದಿದ್ದೆ, ಹತ್ತೂವರೆ ರೈಲು ಹಿಡಿಯಲು. ಟ್ರಂಕಿನ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಟಿಕೆಟ್ ಕಿಟಕಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಕಾದ ಮೇಲೆ ಕಿಟಕಿ ತೆಗೆದರು. ನನಗೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಲು ಗಂಟೆಯ ತರುವಾಯ ಅರ್ಧ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇನ್ನು ಕಾಲುಗಂಟೆ ಜಗಳ ಕಾದಮೇಲೆ, ಇನ್ನರ್ಧ ಚಿಲ್ಲರೆ ಹಿಡಿಸದೇ ಇರುವ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಲೆತ್ತಿ ಆ ಟ್ರಂಕನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋದೆ ಆಗಿನೂ ಜನಸಂದಣಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿದ್ದ ಡಬ್ಬಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ (ಅರ್ಧವಾಯಿತೇ ಕನ್ನಡ-ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಕ್ಯಾರೇಜ್ ಅಂತ ಓದಿಕೊಳ್ಳಿ) ಟ್ರಂಕಿಟ್ಟೆ. ಇನ್ನೂ ರೈಲು ಹೊರಡಲು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ವಿರಾಮವಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಟ್ರಂಕನ್ನು ಕೂರಿಸಿದೆ. ಆ ಶಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಿನಿಂದಲೂ ಏಕೆ ಕೂತು ಸೊಂಟ ನೋಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹೇಗೂ ಆ ಕಡೆ ಸಿಂಧಿ ಸೇರ್‌ಜೀ ಇದ್ದಾನೆ, ಮುಂದುಗಡೆ ಜಂಗುಮಯ್ಯ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಟ್ರಂಕು, ನನ್ನ ಜಾಗ ನೋಡಿರಿ ಎಂದು ಹುಷಾರು ಕೊಟ್ಟು ರೈಲು ನಿಲ್ಲುವ ತಾಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಓಡಾಡೋಣ ಅಂತ ಆಜೆ ಬಿದ್ದು ಅಡ್ಡಾಡ ತೊಡಗಿದೆ. ಆಗಲೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಹಾಳು ಡಬ್ಬಿಗಳು. ಒಂದರ ಹಾಗೇ ಇನ್ನೊಂದು. ಯಾವ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಟ್ರಂಕು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಗುರ್ತು ಹಿಡಿಯುವುದು? ಎದುರಿಗೆ ನೋಡಿದೆ. ಒಂದು ಬೈಸಿಕಲ್ಲನ್ನು ಅಷ್ಟು ದಿಗ್ಬಂಧನ ಮಾಡಿ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಒರಗಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು—ಅದರ ಶವದ ಜಾಯಿಕಾಯಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ—ಓಹೋ! ಇದು ಸ್ಥಿರವಾದದ್ದು. ಈ ಬೈಸಿಕಲ್ಲು ಸತ್ತು ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿದೆ. ಇದೇನು ಓಡಬಲ್ಲದು? ಇದನ್ನೇ ಧೃವನಕ್ಷತ್ರದ ಹಾಗೆ ಸ್ಥಿರ ಎಂದು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇದರ ಎದುರಿನ ಡಬ್ಬಿಯೇ ನಂದು ಅಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಆಗಲೇ ನೀಲಿ ಉಡುಪಿನ ಪೊರ್ಟೆರೊಬ್ಬ ಆ ಶವದ ವೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೊರಟೇ ಹೋದ. ಇಂತಹದನ್ನೇ ನೋಡಿ ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್‌ರು ತಮ್ಮ ಅಮೋಘ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಿರಬಹುದು ಎಂದು ಕೊಂಡೆ. ಕತ್ತಿತ್ತಿ ನೋಡಿದೆ. ನಿಲ್ದಾಣದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸುವ ಜಾಹೀರಾತು ಒಂದಿತ್ತು. “ಸಾಚಾ ವಜ್ರಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ” ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ನವಯೌವನ ಕುಸುಮಾಂಗಿ ಯೊಬ್ಬಳು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೋಹಿನೂರಿನಂತಹ ವಜ್ರವಿದ್ದ ಉಂಗುರದ ಬೆರಳನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೇ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ನಸುನಗುತ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಬೇಗ ನನ್ನ ಮೂರನೆ ತರಗತಿಯ ಟಿಕೆಟ್ಟು ಇದ್ದ ಜೇಬನ್ನು ಅಂಗೈಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕೊಂಡೆ.

ಕೂಡಲೇ ಅದು ಚಿತ್ರ ಎಂದು ತಿರುಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳಿದುದು. ಸುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿಬಂದಿದ್ದು.

ಆಹಾ! ಈ ಜಾಹೀರಾತಿನ ಬೋರ್ಡ್ ನನ್ನ ಧೃವತಾರೆ. ಇದರ ಎದುರಿಗಿರುವ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಟ್ರಂಕಿರುವುದು. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಸಿಂಧಿ ಸೇರ್‌ಜಿ, ಎದುರಿಗೇ ಜಂಗಮಯ್ಯ ಎಂದು ಧೃಡಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡ ಹೊರಟೆ. ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇದ್ದುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುದೂರ ನಡೆದಾಡಬಹುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ನಡೆದಿರಬಹುದು ಎಂದು ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟವು. ಆಗಲೇ ಗಾರ್ಡು ಸಿಳ್ಳು ಹೊಡೆದು ಹಸರು ದೀಪ ತೋರಿಸಿದುದು.

ಗೋಡೆ ಕಡೆ ನೋಡಿದೆ. ಎಲ್ಲಿದ್ದೆನೋ ಅಲ್ಲೇ ಆ “ಸಾಚಾ ವಜ್ರಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೇ ಬನ್ನಿ” ಎನ್ನುವ ಜಾಹೀರಾತು. ಅದೇ ನವಜವ್ವನದ ಸುಂದರ ತರುಣಿ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕೆ—ಕಿಟಕಿಯ ಮುಖಾಂತರ.

ಆದರೆ ಆ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಂಕೇ ಇಲ್ಲ. ಟ್ರಂಕು, ನನ್ನ ಸ್ಥಾನ, ಆ ಸಿಂಧಿ ಸೇರ್‌ಜಿ, ಆ ಜಂಗಮಯ್ಯ ಅಷ್ಟು ಮಂಗಮಾಯ, ವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಎದೆ ಧಸ್ಸೆಂದಿತು.

ಆ ಟ್ರಂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇತ್ತು ಅನ್ನೋದು. ನನಗೇ ಮತ್ತು ಅಚ್ಚುಕೂಟದಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗೇ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಭಗವಂತನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಈ ಸುದ್ದಿ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಬೀಡಿ ತೋಡುತ್ತಾ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಆ ಟ್ರಂಕಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೆವು. ಯಾವ ಭಗವಂತ ಆಗಲಿ, ಎಂಥೋರ ಭಗವಂತ ಆಗಲಿ ಬೀಡಿ ಸೇದೋ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯ? ಅವನು ದಿಟವಾದ ಭಗವಂತ ಆದರೆ ಸಿಗರೇಟು ಕುಡಿಯೋ ಜಾಗದಲ್ಲಿರಬೇಕೇ ವಿನಹಾ, ಈ ಬೀಡಿ ಎಲೆ ಬೀಡಿ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನತದೃಷ್ಟ ಭಗವಂತ ಇದ್ದಾನೆಯೇ ಈ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ—

ಇಂತಹ ಮರ್ಮಾಂತಿಕ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಯಾವನೋ ಅರಿತು ಆ ಟ್ರಂಕನ್ನು ಆದರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದ್ದ ಆ ಸಿಂಧಿ ಸೇರ್‌ಜಿ ಮತ್ತು ಜಂಗಮಯ್ಯನನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ! ಎನ್ನಿಸಿತು.

ಮರುಕ್ಷಣವೇ ಅನುಮಾನ ಬಂತು. ಆ ಸೇರ್‌ಜಿ ಎಲ್ಲೋ ಕಂಡ ಮುಖ. ಬಹುಷಃ ಅಚ್ಚು ಕೂಟದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾವಲುಗಾರನೇ ಈ ಭದ್ರ ವೇಷಧಾರಿ ಯಾಗಿ ಬಂದು.....ಅಂದಹಾಗೇ ಆ ಜಂಗಮಯ್ಯ ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಕೊಡಿಸಲು ಒಮ್ಮೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಅದೇ ಮುಖ! ಅದೇ ಬಟ್ಟೆ!! ಅದೇ ಗಡ್ಡ !!!

ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ರೈಲು ಘುರ್ ಘುರ್ ಅಂತ ಶಬ್ದ ಮಾಡಿತು. ನಾನು ಪಕ್ಕ ದಲ್ಲಿದ್ದ ವನಮೇಲೆ ಒರಗಿದ್ದುದು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಎದುರಿಗಿದ್ದ ವನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದೆ. ರೈಲು

ನಿಂತಿತು. ನಾನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡೆ. ಕೆಂಗೇರಿ ಅಂತ ಒಬ್ಬ ಪಾತಾಳ
ದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವನ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಬೇಗ ಆ ಡಬ್ಬಿಯಿಂದ ಇಳಿದೆ.

ಆಶಾಕಿರಣ!

ಪಕ್ಕದ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಟ್ರಂಕ್, ಸಿಂಧ್ ಸೇರ್‌ಜೀ, ಜಂಗಮಯ್ಯ ಇರ
ಬಹುದೇನೋ, ಪಕ್ಕದ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ?—ಆಶೆ
ಯನ್ನೇ ಧೃವತಾರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕದ ಡಬ್ಬಿ ನುಗ್ಗಿದೆ.

ಆ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲೂ ಜಂಗಮಯ್ಯನಾಗಲೀ, ಸಿಂಧ್ ಸೇರ್‌ಜೀ ಆಗಲೀ, ನನ್ನ
ಟ್ರಂಕಾಗಲೀ ನನ್ನ ಸ್ಥಾನವಾಗಲೀ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಕುದುರೆಗಳ ಹಾಗೆ, ಆನೆಗಳ ಹಾಗೆ
ನಿಂತು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವ ಆ ಜನಸಂದಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿಯ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಕಷ್ಟ ದುಃಖದ
ಡುಬ್ಬನ್ನು ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ನಿಂತೆ—

ಬಿಡದಿ ಬಿಡದಿ ಅಂತ ಬೀಗರ ಮನೆಯೋರು ಬಡಕೊಳ್ಳೋ ಹಾಗೆ ಆ ಪಾತಾಳ
ಭೈರವ—ಬಡಕೊಳ್ಳೋ ತನಕ.

ಬಿಡದಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದೆ. ಪಕ್ಕದ ಡಬ್ಬಿಗೆ ದುಬಾಯಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲೂ ಯಥಾ
ಪ್ರಕಾರ. ಖಾಲಿ—ಕುಲೀಸ್ ಪೇಟೆ ಕುಲೀಸ್ ಪೇಟೆ ಅನ್ನುವ ಆ ಭಾವಿಯ
ತಳಗಿನ ಧ್ವನಿಗೆ ಕಾದೆ. ಕಾಯುತ್ತಾ ನಿಂತು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿದೆ.

ರಾಮನಗರ ರಾಮನಗರ ಅಂತ ರಾಮಧೂರ್ತನೊಬ್ಬ ಭೋರ್ಗರೆದುದು, ನನ್ನ
ಎಚ್ಚರಿಸಿತು. ಕುಲೀಸ್ ಪೇಟೆ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತೆ ಅಂತ, ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುವಿ
ನಂತೆ ಕೂಗಿದೆ. ಆಗ ರಾಮಧೂರ್ತ ಮುದ್ರೆಯ ಉಂಗರ ನೀಡಿದಂತೆ—ಕುಲೀಸ್
ಪೇಟೆಯೇ ರಾಮನಗರ ಕುಲೀಸ್‌ಪೇಟೆಯೇ ರಾಮನಗರ ಅಂತ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿದ.

ಬೇಗ ಇಳಿದು ಪಕ್ಕದ ಡಬ್ಬಿಗೆ ಲಗ್ಗೆ ಹಾಕಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿ
ದ್ದರು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಟ್ರಂಕಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ತಲೆ
ಯಿಟ್ಟು ಆ ಸಿಂಧ್ ಸೇರ್‌ಜೀ ಒರಗಿದ್ದ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಎದುರು ತಾಣದಿಂದ
ಕಾಲನ್ನಿಟ್ಟು ಜಂಗಮಯ್ಯ ಧಾಡಿಯ ಒಳಕ್ಕೆ ಗೊರಕೆ ಹೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಸಲಾ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು ಅನ್ನಿ. ಅಮೇರಿಕಾದವರು
ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯುವ ತರಹ. ಅಲ್ಲಿ ಅಮೃತ ಉಣಿಸಿ ಹಸಿವು
ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅನ್ನಿ. ಎಂದೂ ಒಣಗದ, ಸದಾ ಘನಿಸುತ್ತಿರುವ, ಪಾರಿ
ಜಾತದ ಹಾರ ಹಾಕಿದರೂ ಅನ್ನಿ. ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಿಲ್ಕ್
ಸಾರಿ ಧರಿಸಿ ಬರೀ ಹಿಂಡಿ ತಿಂದ ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಕಾಫೀ
ಎರಡು ಬಟ್ಟಲು ಕೊಟ್ಟಳು ಅನ್ನಿ—ಗರಮಾಗರಂ ಮಸಾಲೆ ಬರೀ ಕಾಮಧೇನುವಿನ
ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲೇ ಕರೆದಿದ್ದನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ರಂಭೇಯೇ ನಿಮಗೊಪ್ಪಿಸಿದಳೂ ಎನ್ನಿ.
ಇದನ್ನು ತಿಂದು ಕುಡಿಯುವಾಗ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸರಸ್ವತಿಯೇ

ಎಣೆ ಬಾರಿಸಿದಳು ಎನ್ನಿ. ಕಿವಿ ನಾಲಿಗೆ ಆಯಿತು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಋಷಿಯಾಗಲಿ ಅಂತ ಅಪ್ಪರೆಯರಾದ ಮೇನಕೆ ಉರ್ವಶಿಯರೇ, ಶಿವ-ವಾರ್ವತಿ ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯ ಎದುರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಎನ್ನಿ. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಚಿದೇವಿಯೇ ಪೋಷಾಕು ಧರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಕುಲುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಳು ಎನ್ನಿ.

ಆಗ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಪುಳುಕಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಊಹಿಸಿ. ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆ ಟ್ರಂಕು, ಅದರ ಒಂದುಕಡೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸೇರ್‌ಜೀ ತಲೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಜಂಗಮಯ್ಯನ ಕಾಲು ನೋಡಿ ನಾನು ಪರಮಾನಂದದಿಂದ ಪುಳುಕಿತನಾದೆ. ದೇವರಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನಂಬಿದೆ. ಅವನು ನನ್ನ ಕಡೆಯೇ ಇದ್ದಾನೆ, ಅಂತಲೂ ನಂಬಿದೆ. ಮೂಢ ನಾನು!! ಅವನು ನಾನು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಹೇಗೂ ನಮ್ಮ ದೇವರಲ್ಲವೇ? ಅಂತಲೂ ನಂಬಿದೆ.

ಹಾಗೇ ಬೀಡೀ ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ಗಮನಿಸದೆ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಮೋರೇ ಗೌಡನ ಮೇಲೆ ಒರಗಿ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿದೆ.

* * *

ಗಲಾಟೆ ಅಂದರೆ ಗಲಾಟೆ—ಡಬ್ಬೀಲಿ—ಎಚ್ಚಿತ್ತು, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದವನ ನೆಶ್ಯದ ಧೋತ್ರದಿಂದ, ಕಣ್ಣೊರೆಸಿಕೊಂಡು ಅತ್ತು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟೆ. ಮೈಸೂರು ಬಂತು ಮೈಸೂರು ಬಂತು ಎಂದು ಡಬ್ಬಿಯೊಳಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಉದಯರಾಗ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿಟವಾಗಲೂ ಎಚ್ಚಿತ್ತೆ. ಬಂದೇ ಬಂತು ಮೈಸೂರು.

ಡಬ್ಬಿಯ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಕತ್ತು ಹೊರಚಾಚಿ, ನೋಡಿದೆ, ಮೈಸೂರು ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದ ಗೋಡೇ ಮೇಲೂ ಎಂಟು ಅಡಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ಇದ್ದುವು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ—ಅಂದರೆ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ—ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಚಾ ವಜ್ರಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ—ಅದೇ ನವಯೌವನ ರಂಭೆ, ಅದೇ ವಜ್ರದ ಉಂಗುರದ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಅದೇ ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯ ನನ್ನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

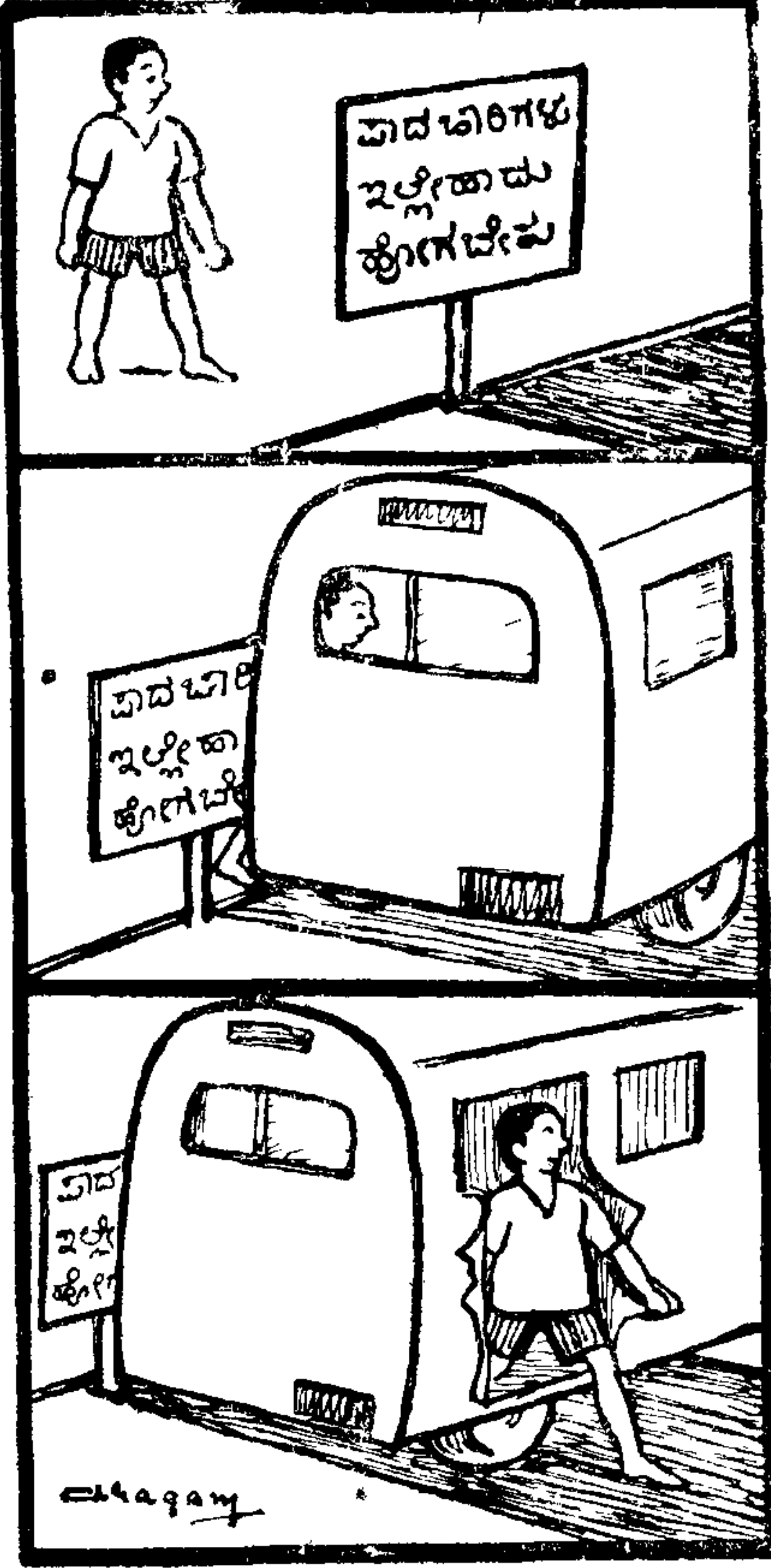
ಸೇರ್‌ಜೀ ಜಂಗಮಯ್ಯ ಎದ್ದಿದ್ದರು. ಆ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ರೈಲು ನಿಂತಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದರು. ಯಾವಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ರೈಲು ಹತ್ತಿದಿರಿ ನೀವು ಎಂದು ಕುಶಲ ವ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರು. ಟ್ರಂಕನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದರ ಅಡಿ ಕೈ ಬೆರಳು ಇಟ್ಟು ಟ್ರಂಕೂ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಳ ಎರಡನ್ನೂ ಹುಷಾರಾಗಿ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ರೈಲು ಹೊರಟೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ನೀವು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಈಗ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ವಾಯ್ತು. ಟ್ರಂಕೂ ತೊಗೊಳ್ಳಿ ನಿಮ್ಮ ಜಾಗಾನೂ ತೊಗೊಳ್ಳಿ. ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮುಗಿಯಿತು. ಅಂದರು.

ಟ್ರಂಕು ನನ್ನದು, ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು, ಜಾಗ ನೀವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾ ಟ್ರಂಕಿನೊಡನೆ ರೈಲಿನಿಂದ ಇಳಿದೆ.

—ಕುಮಾರ್.

ಬೇಸರ

ದುಡಿತವೊಂದೇ ದಿನ ದಿನ,
ಉಣಿಸೆ, ತಣಿಸಲು ಹಸಿವನು
ಉಡಿಗೆಯಲ್ಲದೆ ಹೊದೆಯಲೇನೂ
ಬರಿಯ ವೈಗೇ ಇಲ್ಲವು.

ಗಾಳಿಯೊಂದೇ ಎದೆಯ ತುಂಬಲು,
ತಿದಿಯನೊತ್ತುವ ಜಂಜಡ,
ಬೀಳಲೊಂದೇ ತಾಣ-ಕೆಳಗಡೆ;
ನಿಲ್ಲಲೊಂದರ ಮೇಗಡೆ.

ಹೊಳಲಿರುವುದು ಘಟವಿದೊಂದೆ,
ಚಾಚಿ ದೇಹವ? ಹಾಸಿಗೆ,
ಅಳಲು ಕಣ್ಣಲಿ, ನೀರೆ, ಮೊದಲು,
ಬಾಚಲಿರುವುದು, ಕೂದಲೆ!

ಹಾಡಿತಣಿಸಲು, ಕೂಡಿಕುಣಿಸಲು,
ನೆರಳೆ ಎನ್ನಯ ಗೆಳೆಯನು;
ಪೋವುದೆಲ್ಲಿಗೆ, ಹೊರಕೆ ಅಲ್ಲದೆ?
ಪಾಪನೆಲ್ಲಿಗೆ? ಹಿಂದಕೆ.

ನೋಟವಲ್ಲದೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲವು,
ದಾಹ ನೀಗಿಸೆ-ದ್ರಾವಕ,
ಇರುವುದಲ್ಲದೆ ಏನು ಇಲ್ಲವು,
ಬದುಕೆ ಬೇಸರವೆನಿಸಿದೆ.

—ಸಾಟಾಳಿ.

“ ಇದೊಂದನ್ನು ”

“ ಇದೇನೇ ಲೀಲಾ ಹಗರಣ—ನುದುವೆ ಮನೇಲಿ ಸಾವಾನು ಹರಡಿದ ಹಾಗೆ ಕೊರಡಿ ತುಂಬಾ ಹರದ ಹಾಕಿದಿ? ಕಾಲೇಜಲ್ಲಿ ಓದಿದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕ ಆಯಿತಮ್ಮಾ! ಇದೇನೇ ಶುಚಿ ಶಿಸ್ತು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿರೋದು ನಿಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಲ್ಲಿ” ಎಂದು ರಂಗಜ್ಜಿ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಲೀಲನ ಮೇಲೆ ರೇಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಲೀಲ ಹೇಳಿದಳು “ಅಲ್ಲಾ! ರಂಗಜ್ಜಿ, ಹಗರಣ ಹರಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಶುರುವಾಗುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಿನಿಂದ ಬೇಡದ ಪುಸ್ತಕ ವಸ್ತು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಬೇಕಾದ ವಸ್ತು ಪುಸ್ತಕ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಾರಣವಾಗಿ ಈ ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿ ಇಡೋಣ ಅಂತ ಶುರುಮಾಡಿದ್ದೇನೆ” ಅಂತ.

ರಂಗಜ್ಜಿ ಕಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಒಂದು ಬೊಂಬೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು. ಇದು ಯಾರದು ಗೊತ್ತೇನೆ? ಅಂದಳು.

ಲೀಲಾ “ನಂಗೊತ್ತಿಲ್ಲಮ್ಮಾ. ಮುರುಕು ಬೊಂಬೆ ಅದನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡೋದು ಅಂತ ಆ ಮೂಲೇಲಿ ಎಸೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಅಂದಳು.

“ಈ ಬೊಂಬೇನ ನನ್ನ ಅತ್ತೆ ನಿಮ್ಮ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಐದನೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ದಿವಸ ಆಡುಕ್ಕೆ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟರು ಕಣೇ! ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಈ ಬೊಂಬೆಯನ್ನು ಎತ್ತುಕೊಂಡೇ, ಊಟ, ಆಟ ಮಲಗೋದು, ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದಳು. ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಈ ಬೊಂಬೆ ಮುರುಕಾಗಿತ್ತು ಇಲ್ಲೇ ಮರೆತು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಏಳು ತಿಂಗಳು ಆಗಿದ್ದಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಈ ಬೊಂಬೇನ ಬಯಸಿಕೊಂಡು, ಅಂಚೆ ಮುಖಾಂತರ ತರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ನಿಮ್ಮಮ್ಮ ನಿನಗೆ ಈ ಬೊಂಬೇನೆ ಜತೆಗಾರ್ತಿ ಮಾಡಿದಳು. ಅದನ್ನೇ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಎಸೆಯುತ್ತಿದೀಯಲ್ಲೇ! ಇದೊಂದನ್ನು ಆ ಬೀರುಲಿ ಇಡಮ್ಮ ನನಗ್ಯೇಕೋ ದುಃಖ ಆಗುತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಎಸೆದರೆ!

ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಲೀಲು ಅದನ್ನು ಬೀರುವಿನ ಮೇಲಿನ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಗೂರಾಗಿ ಇಟ್ಟಳು.

ಮಣಿ ಪಟ ಒಂದು. ದೆವ್ವಗಳ ಚಿತ್ರ—ಕೆಳಗೆ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಅಂತ ನಾಮ
ಧೇಯ. ತಿಪ್ಪೇಗೆ ಹೋಗೋ'ಮೂಲೇಲಿತ್ತು.

ಇದು ನಾನು ಹಾಕಿದ್ದು ಕಣೆ, ಹನ್ನೆರಡನೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, 'ಅವರು' ಇದನ್ನು
ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದರು.

ಇದೊಂದನ್ನು ಇಡಮ್ಮಾ ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿ.

*

*

*

ರಂಗಜ್ಜಿ ಕಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಒಂದು ಹಳೇ ಲಕ್ಕೋಟೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಒಂದು
ಮಾಸಿದ ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಇದು ನಿಮ್ಮಮ್ಮನ ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಕಣೆ. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲೇ ಇಂತಹದು
ಇನ್ನೊಂದು ಇರಲಾರದು. ಇದೊಂದನ್ನು ಇಡಮ್ಮಾ ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿ.

*

*

*

ಹಳೇ ಹಾಡಿನ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪುಸ್ತಕ. ನಾನು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಕಲಿಯು
ತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬರೆದಿದ್ದು ಕಾಣೆ. ಇದೊಂದನ್ನು ಇಡಮ್ಮಾ ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿ.

*

*

*

ಈ ದಿಂಬನ್ಯಾಕೆ ಈ ಮೂಲೇಲಿ ಹಾಕಿದಿ. ಮಣುಕು ಹಿಡಿದಿರಬಹುದು
ಆದರೂ ಹೊಸ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ತಲೆಗೆ ಮೆತುವಾಗಿರುತ್ತೆ ಕಣೆ. ನಿನಗೆ ಬೇಡದೆ
ಇದ್ದರೆ ಆಯಿತು. ಇನ್ಯಾರಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಇದೊಂದನ್ನು ಒಳಗಿಡೆ—
ನಾನೇ ಇದರ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ತಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು.

*

*

*

ಈ ಬಾಚಣಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಯಾಕಮ್ಮಾ ಈ ಮೂಲೇಲಿ? ಇದು ನನ್ನ ಅಳಿಯ
ಮೊದಲ ಸಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಅಂತ ದಸರಾ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ತಂದಿದ್ದ
ಮೈಸೂರಿನಿಂದ. ಈಗೇನೋ ಹಳೇ ತರಹಾ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಮ್ಮ
ನಿಗೆ, ಇದು ಕಣ್ಣಿನ ಬೊಂಬೆಯಂತಿತ್ತು ಅವಳಿದ್ದೆದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದನ್ನು
ತಿಪ್ಪೇಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದನ್ನು ಇಡಮ್ಮಾ! ನಾನಿರುವ ತನಕ.

*

*

*

ರಂಗಜ್ಜಿ ಕಣ್ಣೀರೊರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೀಗೇ ಆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ—ಆ ತಿಪ್ಪೆ
ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ—ಒಂದೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಲೀಲನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆ ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ
ಇಡಿಸಿದಳು. ಲೀಲಳೂಕೂಡ ಗಂಟಲೊತ್ತುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಮಾತನಾಡಲಾರದೇ ಆ
ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆ ಬೀರುವಿಗೆ ತುಂಬಿಸಿದಳು.

ಇನ್ನು ನೀನು ನಿನ್ನ ಸಾಮಾನು ನಿನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ
ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಮ್ಮಾ—ನಾನು ಈಗ ರಾಮದಾಸರ ಹರಿಕಥೆಗೆ

ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಬರೋಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ವೈನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಮ್ಮ" ಅಂತ ರಂಗಜ್ಜಿ ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

*

*

*

ಲೀಲು ತಾಯಿಲ್ಲದ ತಬ್ಬಲೆ. ರಂಗಜ್ಜಿಯೇ ಅವಳಿಗೆ ತಾಯಿ, ಮುತ್ತಾಯಿ, ಎಲ್ಲವೂ.

ಅಂದಮೇಲೆ ರಂಗಜ್ಜಿಗೆ ಎದುರು ಹೇಳೋಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇರೋದೊಂದೇ ಬೀರು. ರಂಗಜ್ಜಿ, ನಮ್ಮಮ್ಮ ಇಬ್ಬರ ನೆನಪಿಗೇ ಆ ಬೀರು ಮೀಸಲು. ನನ್ನ ಸಾಮಾನು ಎಲ್ಲಾ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಟ್ರಂಕು ಮೇಜಿನಮೇಲೆ!

ಆದರೂ ಒಂದು ಪುಣ್ಯ ಅಂದುಕೊಂಡಳು ಲೀಲಾ. ನನ್ನನ್ನೂ ಜೋಪಾನ ವಾಗಿರಲಿ ಅಂತ ಆ ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ರಂಗಜ್ಜಿ ಅಂತ.

—ಲೀಲಾ

== ಕೊರವಾವಲೋಕನ ==

“ ಮದಲಾ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ವೈದ್ಯಳು—ಸಂಬಳ ನೂರು, ಸಂಪಾದನೆ ಹತ್ತು ನೂರು, ಗಂಡ ಕಾಂಪೌಂಡರು, ಸಂಬಳ ನಲವತ್ತು ಸಂಪಾದನೆ=ಹೆಂಡತಿ, ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಜಗಳ ಕಾದರು ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ—ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಹಾಗೆ. ಆಗ ಗಂಡ ಹೇಳಿದ ನಾನೂ ನೀನೂ ವಿಚ್ಛೇದನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತ.

ಹಾಗಾಯ್ತು ನೋಡು “ ಮಿಸ್ಟರ್ ಮಲಾನ್‌ರವರು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕುವುದು, ಎಂದ ಕೊರವ.

—ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಗೂರಾದ ಉಪ್ಪೇರಿ ಕೂಡ, ಬಲು ಖಾರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು-
ನಾಲಿಗೆಯ ಕಾಣದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ—

*

*

*

ಎಕ್ಸ್‌ಬಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ಗರಮಾಗರಂ ಚಪ್ಪಲಿ-ನೋಡುಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಣ್ಣು ಸಾಲದು. ಅದನ್ನ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕ್ಲಬ್‌ಗೆ ಹೋದೆ. ತಂಪಾದ, ಮಳೆಬೆಳೆಯಿಲ್ಲದ ಕ್ಷಾಮ ವಾತಾವರಣ.

ಹಾಳು ಚಪ್ಪಲಿ-ನೋಡುಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ಸಾಲದು ದಿಟ. ಆದರೆ ಕೇಳುಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಿವಿಯೂ ಖಂಡಿತ ಸಾಲದು,—ಅಮೇರಿಕಾದ ನವನೂತನ ಕಂಠ ಭೂಷಣಗಳಂತೆ.—

ವರಾಂಡಾದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ, ಕೊರವ ಕೇಳಿಸುವ ದೂರದಲ್ಲಿ.

“ ಏನು ತಮ್ಮ ! ಕಿವುಡಾದೆಯಾ ! ” ಅಂದ ನನ್ನ ಕಂಡು.

‘ ಉಹ್ನಾ ’ ಅನ್ನುವಂತೆ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ಎರಡೇ ಎರಡು ಕೂದಲಿಂದ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ.

‘ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತಾರೆ—ಈಗಿನ ಕಾಲದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು, ಮಾನವೀಯತೆಗೇ ಬೆಲೆ ಅಂತಾರೆ.

ಆದರೆ ನೋಡು, ಆ ಜಿಂಕೆ ಚರ್ಮ ನಿನ್ನ ಕಾಲ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೋಕಿದರೆ ಆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರಿಗೆ ಕಿವುಡು ಬರುವಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಸತ್ತು ಚರ್ಮಕ್ಕೂ ಬೆಲೆ ಇದೆ” ಅಂದ ಕೊರವ.

ಚಪ್ಪಲೀನ, ರುಮಾಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಮಡಗಿ ಬರೀಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪಳವಿಲ್ಲದೇ ಕ್ಲಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಂದು ವರಿದೆ.—

ಹಳ್ಳಿ ಹುಡುಗಿ

ಅವಳನ್ನು ನಾನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲೇಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನದೇ ತಪ್ಪು. ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಹೋದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ರಂಪ ಮಾಡುತ್ತಾಳಲ್ಲಾ, ಅಂತ, ಬಾ ಅಂದೆ; ಬೇಡ ಅಂದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಟ್ಟು, ಬಲವಂತ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಮಾಡಿದೆ. ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ, ಸಹಸ್ರನಾಮ ಪುರು ಮಾಡುತ್ತಾಳಲ್ಲಾ, ಅಂತ. ಸರಿ ಬರ್ತೇನೆ, ಅಂದಳು; ಹೊರಟೆವು.

ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್ ಬಾಗಿಲಿಂದ ಒಂದು ಹರಿದಾರಿ ಈಜೇನೇ, ಪ್ರಾರಂಭ ನೂಕು ನೂಕಲು; ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು ಒಟ್ಟಾಗಿಯೇ ನೂಕುವುದೆಂದರೆ, ಸುಬ್ಬಿಗೆ ಆಗದು. ಅವಳದು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಸ್ಸು ಅಲ್ಲಿಗೆ. ಅವಳು ಓದಿರುವುದೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರ, ಅದರಲ್ಲೂ, ಕೇವಲ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಲವರು ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಹೆಸರನ್ನೇ ಅವಳು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ನೀವು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅವಳು ಎಷ್ಟು ನಾಲಾಯಕ್ಕು, ಈಗಿನ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ, ಎಂಬುದನ್ನು.

ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೋ, ಎಂದೆ, ಸುಬ್ಬಿಗೆ. ಬಟ್ಟೆ ಬಯಲಲ್ಲಿ, ಅಷ್ಟು ಜನ ರೆದುರು ಅವಳಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ. ಅಯ್ಯೋ ಮಂಕೆ! ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೊರಟರೆ, ಇನ್ನು ಯಾರಾದರೂ, ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ, ನಿನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಾರು, ಎಂದೆ. ಆಗ, ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು. ಪರಪುರುಷರ ಮೈ ಸೋಕದಿರಲು ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟಳು, ಮನೆಗೇ ಹೋಗೋಣ, ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್ ನೋಡೋದೇ ಬೇಡ, ಎಂದಳು. ನಾನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಚಿತ್ರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಚಿತ್ರಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಚಿತ್ರಗಳು, ಇವುಗಳ ಮುಂದೆ ಮಾತ್ರ ಕೈ ಮುಗಿದಳು. ಅರೆಬೆತ್ತಲೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟಳು. ನನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಥತ್, ಇದೆಂತಹ ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್ ಎಂದು ಶಪಿಸಿದಳು. ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಳೆದೆ.

ಕೆಂಪು ಉಗುರಿನ ಕೆಂಪು ತುಟಿಯ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಅವಳು ಮೊದಲುನೋಡಿದ್ದು ಅಲ್ಲೇ. ಇವೆಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಎಂದು ಅವಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಹೆದರಿದೆ. ಆದರೆ, ಆ ಹೆಂಗಸರು; ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೇಗಿದರೆ ತಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಅಪಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ, ಸುಬ್ಬಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳದೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ನಟಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಮೆಲ್ಲದೆ, ಬರೀ ತುಟಿಮಾತ್ರ, ರಕ್ತದಂತೆ ಕೆಂಪಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅಪಳು ಗಾಬರಿಗೊಂಡದ್ದರಲ್ಲಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಎಕ್ಸಿ ಬಿಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳು ನೋಡಿದ್ದು ತೋಳೇ ಇಲ್ಲದ ಕುಸ್ಪನ ಧಾರಿಗಳನ್ನು. ಆಗಂತೂ, ಅವಳ ಅಸಹ್ಯ ಹೇಳತೀರದು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಅವಳು ನನಗೆ ಕಟ್ಟಿಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದಳು.

ತುರುಬೇ ಇಲ್ಲದವರ ಶಿರಾಲಂಕಾರವನ್ನು ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಲು ಚೌರಿಗಳು ಜಡೆಯಕಡೆ ಗಮನ ಎಳೆಯಲು ರಿಬ್ಬನ್‌ಗಳು, ಕೊಂಬೆ ಕೈಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಲು ಮೆರಗು ಬಳೆಗಳು, ಕಿವಿಗೆ ಕ್ಲಿಪ್ ಹಚ್ಚಿ ಜೋಲುಬಿಡುವ ಥಳಕ್ಕಿನ ತೂಗು ಕಲ್ಲುಗಳು, ಇವೊಂದೂ ಅವಳ ಮನಸೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಆರೋಗ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅವಳು ಅಶ್ಲೀಲವೆಂದು ದೂರಿದಳು. ಎಂಜಲು ತಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಫಲಹಾರ ಮಾಡಲು ಅವಳು ನಿರಾಕರಿಸಿದಳು. ಕಾಫಿಯನ್ನು ಅವಳು ಎಂದೂ ಪಾನಮಾಡಿದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟು, ಪರಾಯಿ ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ, ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಗಹಗಹನೆ ನಗು, ಓರೆಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲದನೋಟ, ಇವುಗಳ ಸಹಿತ, ಅಂಗಡಿಗಳ ನಡುವಣಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿ ದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯುವಕ ವೃಂದವನ್ನು ಕಂಡು, ಅವಳು ನನ್ನ ಮೇಲೂ ವಿನಾಕಾರಣ ರೇಗಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಲನ್ನೂ ನೋಡಿ ಬರೋಣವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅತ್ತೇ ಬಿಟ್ಟಳು.

ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಎಕ್ಸಿ ಬಿಷನ್, ಎನ್ನುತ್ತ, ನಾನು ಅವಳನ್ನು, ಯಾರಿಗೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸಿಬಿಟ್ ಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ನೆಟ್ಟಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವಳ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗೇನೇ ನಡೆದೆವು.

—ತೀ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ

—0—

ಬೆಕ್ಕಿನ ಬುದ್ಧಿ

ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗವಿ; ಅದರೊಳಗೊಂದು ಸಿಂಹ. ಅದೇ ಅದರ ಮನೆ. ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ತಿಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಆರಾಮವಾಗಿ ನುಲಗುವುದು. ಆದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸುಖ ನಿದ್ರೆ ಸಿಗುವಂತಿಲ್ಲ.

ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಗವಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಇಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿದ ಕೂಡಲೇ, ಅದು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಓಡಾಡಿ, ಕರಂ ಕರಂ ಎಂದು ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಕೆರೆಯುತ್ತಿತ್ತು; ವನರಾಜನ ಮೈ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಹರಿದೋಡುತ್ತಿತ್ತು; ಅವನ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಇಣಕಿ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು; ಕೇಸರವನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಎಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಿಂಹದ ಏಟಿಗೆ ಅದು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅದೇ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಯಾರೋ ದುರಾತ್ಮರು; ದೂರದ ಊರಿಂದ, ಬುಟ್ಟಿ ಯೊಳಗಿರಿಸಿ ತಂದ, ಒಂದು ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಹೊರಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪಾಪ, ಆ ಪರದೇಶಿ ಪ್ರಾಣಿ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಗೋಳಾಡುತ್ತ, ದಿಕ್ಕುತೋಚದೆ, ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆದಾಡಿತು.

ಸಿಂಹ ಒಂದು ದಿನ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಗವಿಯೊಳಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿತು. ಬೆಕ್ಕುಕೆ ಆಸರೆಯೂ ಆಹಾರವೂ ದೊರೆಯಿತು. ಇಲಿಯಕಾಟ ತಪ್ಪಿತು. ಬೆಕ್ಕು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಂಡು, ಕೊಬ್ಬಿತು, ಅಡ್ಡಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ದಿನ ಇಲಿಯನ್ನೂ ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿತು.

ಇಲಿ ಇರುವತನಕ ತನಗೆ ಸಿಂಹದ ಸಹವಾಸ, ಅದು ತನಕ ಮಾತ್ರ ತನಗೆ ರಾಜರ ಮನ್ನಣೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಬೆಕ್ಕು ನಂತರ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿತು.

ತಾನು ಇಲಿಯನ್ನು ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಮನ ನೊಂದುಕೊಂಡಿತು.

ಕೂಡಲೇ, ಕಾಡಿನೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಒಂದು ಇಲಿಯನ್ನು ಅರೆಜೀವ ಸಹಿತ ಹಿಡಿದು ತಂದು, ಸಿಂಹದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ, ಅದರ ಮುಖದೆದುರು ಇರಿಸಿತು. ಇರಿಸುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಇರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಬೆಕ್ಕು ರಾಜತಂತ್ರ ಬಲ್ಲುದು, ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ, ಇದೇಕಾರಣ.

—ರೇವಣ್ಣ.

VITOFERRIN

TRADE MARK

HYSORE INDUSTRIAL & TESTING LABORATORY LTD. MALLESWARAM BANGALORE

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಆಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ "ಎ" "ಬಿ" ಮತ್ತು "ಡಿ" ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್‌ಗಳೂ, ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಟಾಸಾರ್, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅನ್ಯತಪಾನ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ, ಬಸುರಿ •ಬಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾಧ್ಯಕ್ಷಕ್ಕೂ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

ತಯಾರಕರು :

ದಿ ಮೈಸೂರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಟೆಕ್ಸ್ಟೈಲ್
ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್,
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ - - - ಬೆಂಗಳೂರು 3.

ಬೆಳ್ಳಗೆ

ಒಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವ

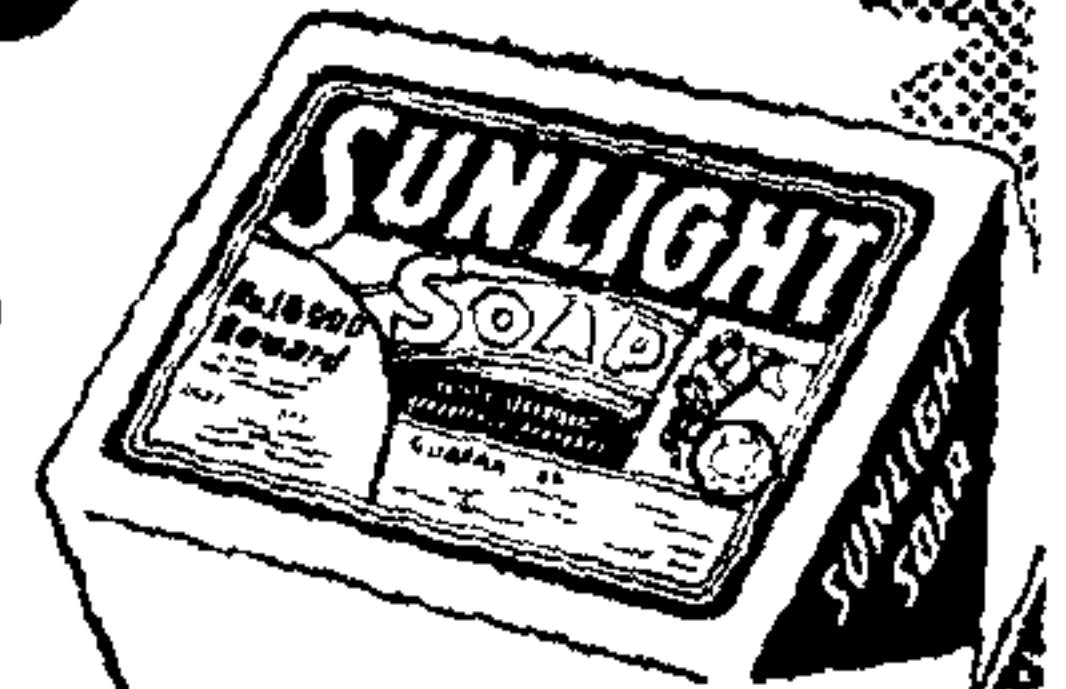
ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ

ಒಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವ

ಇದಕ್ಕೇ

ಸನ್‌ಲೈಟ್
ಸೋಪ್‌

ಕಾರಣ

ಬಡಿದು ಒಗೆಯದೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬೆಳ್ಳಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ!

S 186-50 KN

Koravanji, October 1952

ನಡೆಯದ ನಾಣ್ಯ

— 0 : —

ನೀವು ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿದ್ದಾಗ ವಿಮೆ ಇಳಿಸಬಲ್ಲಿರಿ; ಆದರೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟಾಗ, ನೀವು ವಿಮೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರಿರಿ—ನಡೆಯದ ನಾಣ್ಯದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಆಗಿನ ಸ್ಥಿತಿ.

ಕಾರಣ, ನೀವು ವಿಮೆ ಇಳಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದೂಡಲಾಗದು. ಇಂದೇ ವಿಮೆ ಇಳಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ದಿ ಕೆನರಾ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಎಶ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ, ಲಿ.

ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಾಲಯ : ಉಡುಪಿ. ದ. ಭಾರತ ಸ್ಥಾಪನೆ : ೧೯೩೫

ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಬೋನಸು ಹಂಚಿದ ಕಂಪೆನಿ.

The Canara Mutual Assurance Co., Ltd,

Head Office: UDIPI (S. India)

Estd: 1935

ಕೊರವಂಜಿ

ಬಳೇವೇಟೆ : : ಬೆಂಗಳೂರು 2

— 0 —

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕಾಣೆ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ : ಕೇವಲ 3 ರೂ.ಗಳು (ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ)

ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಮಾರಾಟಗಾರರು :

Sri. P R. KRISHNA RAO.

News Agent, Saklespur.

Sri. N. N. MURTHY,

French Rocks.

Sri KRISHNA STORES.

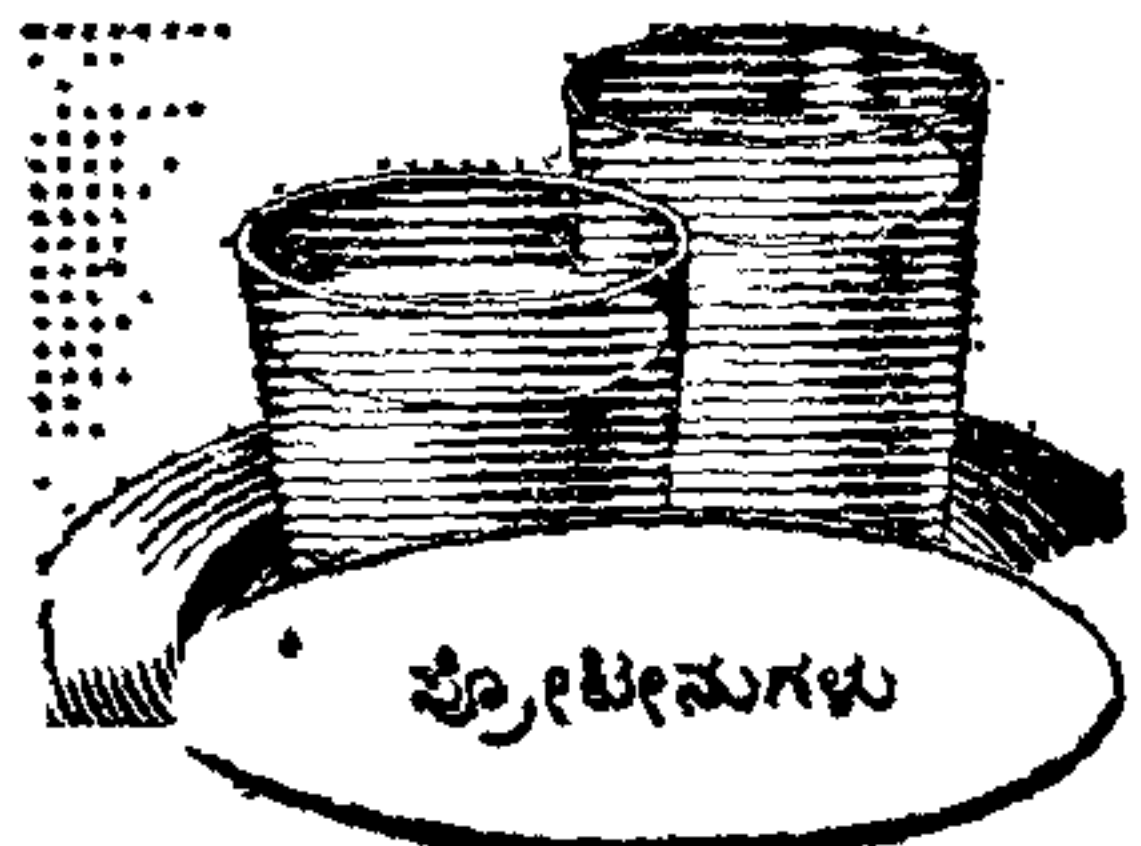
Gubbi.

ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾನಾ ತರಹದ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿರಿ

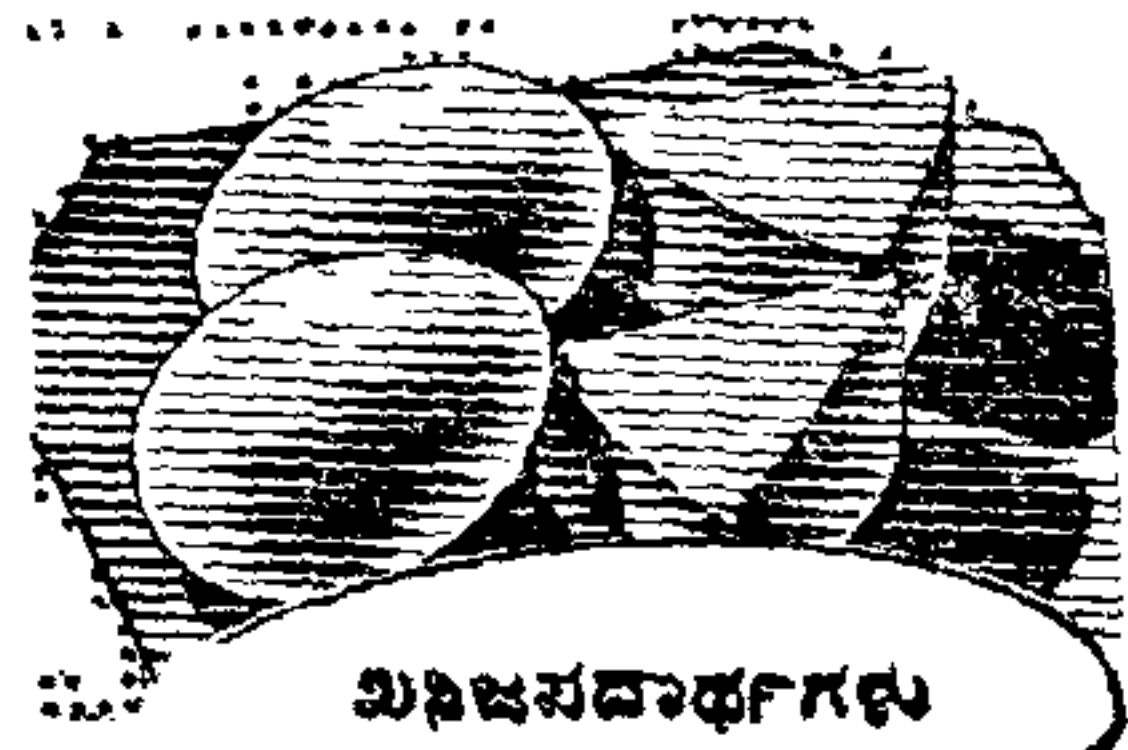
ನಮ್ಮ ಹೃದಯ, ರಕ್ತ, ಎಲುಬುಗಳು, ನೋರಿಸ ಮುಂತಾದವುಗಳು... ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಹಾರಾಂಶಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮತೂಕಾಹಾರವು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮತೂಕಾಹಾರವು ಪ್ರತಿದಿನ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಐದು ಆಹಾರಾಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು (1) ವಿಟಮಿನ್‌ಗಳು, ಶುದ್ಧವಾದ ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ, (2) ಪ್ರೋಟೀನುಗಳು, ಸ್ನಾಯುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, (3) ಖನಿಜ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಎಲುಬುಗಳಿಗೆ, ಹಲ್ಲುಗಳಿಗೆ, ಮತ್ತು ದೇಹದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ, (4) ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟುಗಳು, ದೇಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ 'ಉಷ್ಣ'ವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ, (5) ಕೊಬ್ಬುಗಳು, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪ್ರತಿದಿನದ ಶಕ್ತಿಗೆ ಡಾಲ್ಡಾ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಕೊಬ್ಬುಗಳಲ್ಲೊಂದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಅಡಿಗೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದು. ಅದು ಶುದ್ಧವಾದದ್ದು, ಸಾಷ್ಟಕರವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ, ಹಸನಾಗಿ ಸೀಲ್ ಮಾಡಿದ ಡಬ್ಬುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ವಿಟಮಿನ್‌ಗಳು

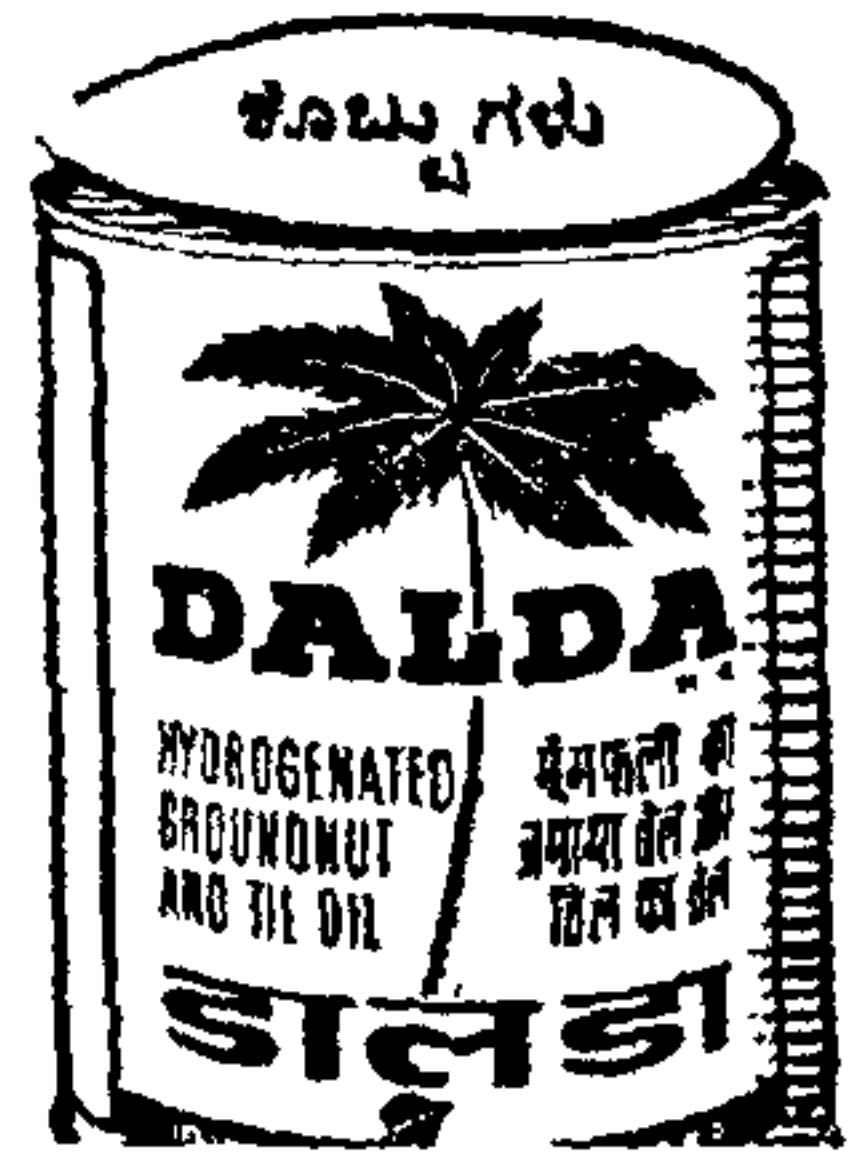
ಪ್ರೋಟೀನುಗಳು

ಖನಿಜಪದಾರ್ಥಗಳು

ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟುಗಳು

ಕೊಬ್ಬುಗಳು

ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಆಹಾರವು
ಅವಶ್ಯಕವೇ?

ಉಚಿತ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಈ ದಿನ — ಅಥವಾ ನಿಮಗೆ
ಬೇಕಾದಾಗ ಬರಿಯಿರಿ

ದಿ ಡಾಲ್ಡಾ ಅಡ್‌ವೆಂಸರಿ ಸರ್ವಿಸ್
ಪೋಸ್ಟ್ ಬಾಕ್ಸ್ ನಂ. 353, ಬೊಂಬಾಯಿ 1.

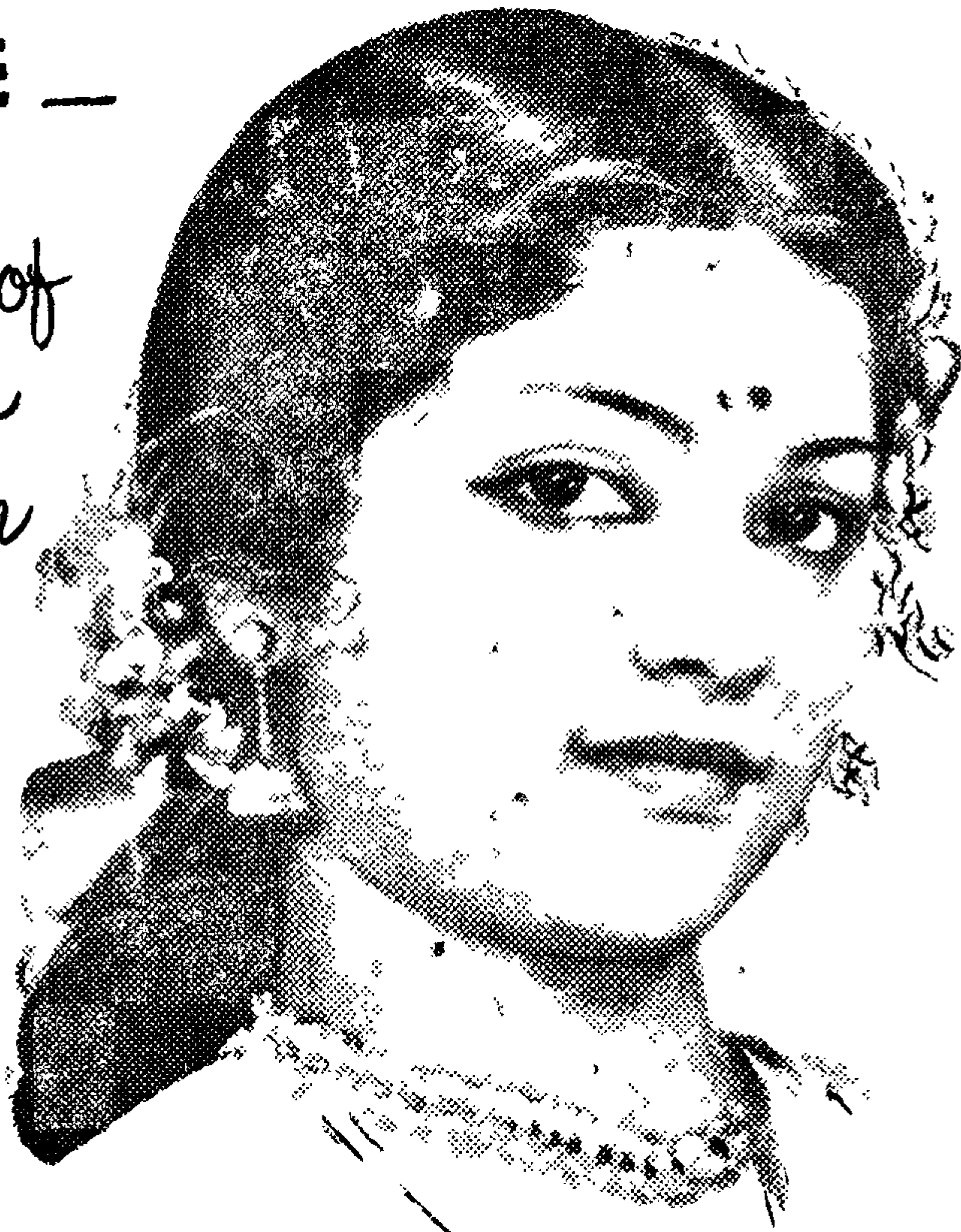
ಶಕ್ತಿಗಾಗಿ ಡಾಲ್ಡಾ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿರಿ

ಸಮತೂಕಾಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ

HVM. 177-50 KN

FACE —
the
index of
Your
Charm

**RAJA
SNOW**

*Protects the Face
enhances
its Charm*

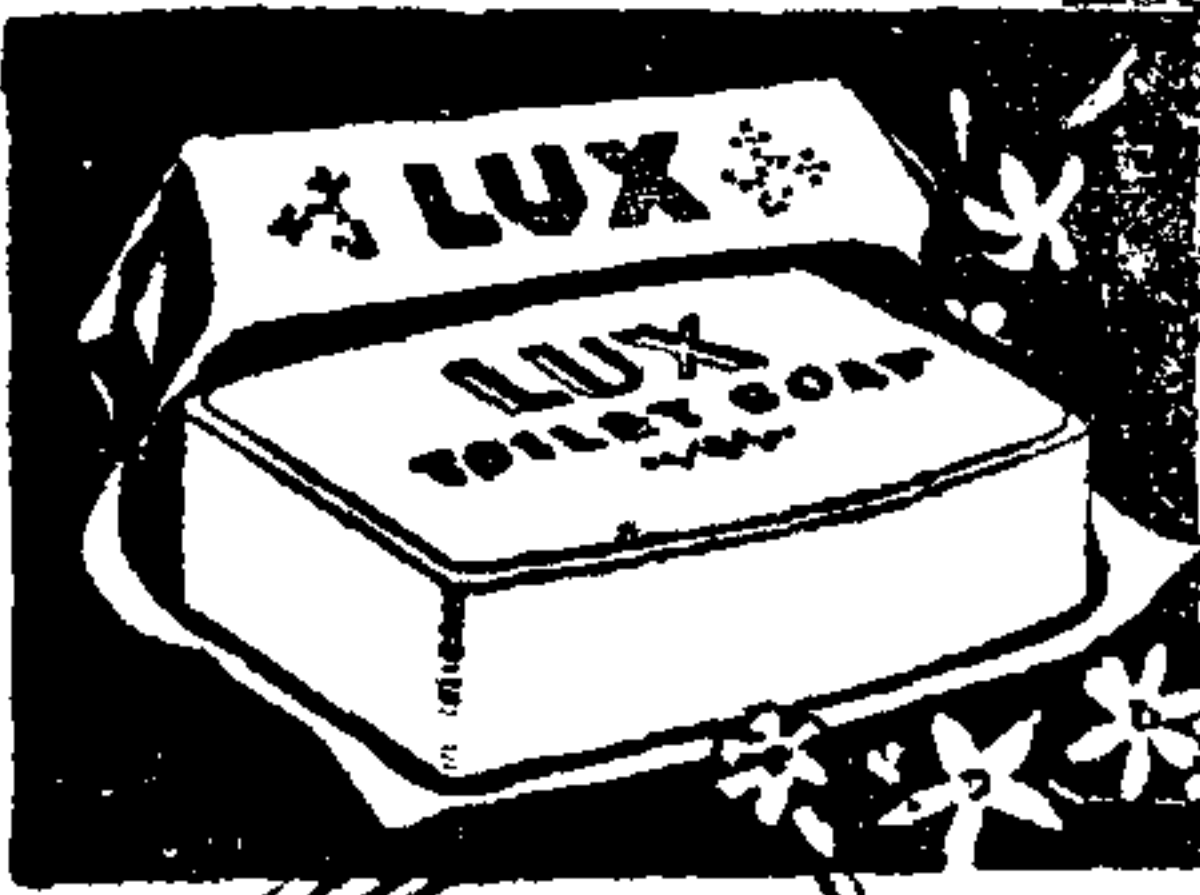
MANYAM & CO.
BANGALORE . MADRAS , MATHURAI , BOMBAY.

“ಚರ್ಮಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ
ಲಕ್ಸೆ ಟಾಯಲೆಟ್ ಸೋಪು

ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದದ್ದು” ಎಂದು ಎಸ್.

ವರಲಕ್ಷ್ಮೀ

ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ

ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಶುದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾದ
ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಈ ಸೋಪು ನಿಮ್ಮ
ಚರ್ಮವನ್ನು ಕೂಡಾ ಸುಂದರವಾಗಿಸಲಿ!

ಸಿ ನೆ ಮ ತಾ ರೆ ಯ ರ
ಸೌಂದರ್ಯದ ಸೋಪು

LTS. 334-58 HN

ಮನೆಗೆ ಕಾಂತಿ !

ಮನೆಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ !!

ದೇಹಕ್ಕೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ !!!

ಕಣ್ಣಿನಗಳಿಗೆ ತಂಪು ಬೀರುವುದು,
ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ

ಮೈಸೂರು ಬಲ್ಲ

ಅದು ಭಾರತದ್ದು !

ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯದು !

ಹೆಚ್ಚು ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವುದು !!

ಪ್ರೇಮ : 2026

ಗ್ರಾಮ : 'Mysorelamp'

— 0 —

ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಲಿ.,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ

ಬೆಂಗಳೂರು 3

24 ಕ್ಯಾರಟ್ ಬಂಗಾರ

ಸುರುಚಿ, ಸೊಗಸು ಯಾವಾಗಲೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ-ಸಹಜ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದಾರ್ಥ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕೃತ್ರಿಮ ವಸ್ತುವನ್ನು ರುಚಿವಂತರು, ಕಲಾದೃಷ್ಟಿಯವರು ಮೆಚ್ಚರು. ಅವರಿಗೆ ಅದು ಅಸಹ್ಯ. ಸುಶಿಕ್ಷಿತ, ವಿದ್ಯಾವಂತ ಆದವನಿಗೆ 'ಅದರ ಹಾಗೇ, ಪರವಾಯಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ. ಶುದ್ಧವಾದ (24 ಕ್ಯಾರಟ್‌ನ) ಆಪರಂಜಿ ಬಂಗಾರವೇ ಬೇಕು. ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಬೇಡ ಅಂಥ ಪದಾರ್ಥ—

ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸಾಬೂನು

ಎಷ್ಟೇ ಕೃತ್ರಿಮ ಪದಾರ್ಥಗಳಿದ್ದರೂ ಸುರುಚಿಯಿದ್ದವರು ಇದನ್ನೇ ಒಪ್ಪಿಯಾರು, ಮತ್ತೊಂದನ್ನಲ್ಲ. ಇದು ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಯ ಸಾಬೂನು. ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ !

ಮೈಸೂರು ಸ್ಯಾಂಡಲ್ ಸಾಬೂನನ್ನೇ
ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ

ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಸೋಪ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ
ಬೆಂಗಳೂರು